

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Éjjeli telefon (nyomda) 2-02
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy órára 110 "

X évfolyam ♦ 17. szám
1929. Január 20 vasárnap
* 5689 év Söbat 9 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A kölni antilimperialista kongresszus

A nemrég lezajlott nemzetközi sajtókiállítás színhelyén. Kölnben a napokban egy különös konferencia vette kezdetét. Ha annak a konferenciának jelentőségét minden adat és érv nélkül akarjuk bizonyítani, úgy elegendő lenne arra rámutatni, hogy a konferenciára siető angol delegátusokat a belga kormány nem akarta átengedni területein, nem pedig azért, mert a kölni konferencián főleg olyan kérdések fognak szóbakerülni, amelyek a belga imperializmusnak csopót sinecnek inyere.

A belga kormány eme elhatározásából sejtheti mindenki, hogy Kölnben ezuttal egy imperialista-ellenes kongresszus zajlik le, amely pandantja akar lenni a két év előtt Brüsszelben — az akkor még Vandervele szocialista miniszterelnök kormányzása alatt álló Belgium fővárosában — lezajlott gyarmatiügyi kongresszusnak. A jelekből ítélve, látogatottság tekintetében a kölni kongresszus sem fog a brüsszeli mögött maradni, ami pedig az aktualitást illeti, — bizonyos, hogy a kölni kongresszus még a brüsszelnél is jelentősebb lesz.

Az imperializmus kérdése ma a legégetőbb világkérdés, mely ha elburkoltnak és elfátyolozottnak is, ott settenkedik minden probléma mögött, ott kísért a Népszövetség és a külügyi hivatalok tárgyalótermeiben. Tulajdonképpen az imperialista gondolat fennmaradásának, vagy bukásának kérdése a kisebbségi gondolat győzelme, vagy elbukása is, mert hiszen a nemzeti államok keretein belül élő kisebbségek tulajdonképpen ugyanazokat a szenvedéseket élik át, amit az egyes államok keretein kívül élő és gyarmati sorsba süllyesztett elnyomottak.

Epon ezért kisebbségi szempontból sem különböz az, hogy a kölni imperialista-ellenes kongresszus milyen határozatokat fog hozni, milyen harci eszközök igénybevételét fogja szükségesnek kimondani az imperialista államok elnyomó és kizsákmányoló hatalma ellen. Nem különböz már azért sem, mert a gyarmati népek elnyomásának megszüntetése természetesen magával hozná a kisebbségi-elnomás megszüntetését is, annak ellenére, hogy a gyarmati népek elnyomottsága és a kisebbségi népek elnyomottsága között éles különbség tehető. A több százezerrel több milliárd gyarmati népeket ugyanis rendszerint jóval kisebb lélekszámmal rendelkező népek nyomják el és zsákmányolják ki a fegyverek erejével, míg a kisebbségi elnyomást az úgynevezett többségi népek hajítják végre saját országaik határain belül.

Az imperializmus élén ma négy ország halad. Az első és legkíméletlenebb imperialista politikát Anglia űzi, mondhatnók: egy egész világ ellen. Flottája és gyarmati katonasága révén borzalmas nyomorban, szellemi és erkölcsi elnyomásban tartja India népét s a legborzalmasabb elnyomást gyakorolta mindaddig Délkína felett is, mely azonban leráta magáról az angol rabigát. Nem marad hátul sokkal Anglia mögött Franciaország sem, mely Marokkóban, Sziámban, Sziámban és Indokínában gyakorolja a fehér faj „szupremáciáját”, mely nagyon sok esetben nem a kultúrával, a megnevesedett törvények szellemével, hanem alkohollal, vérhajjal és kivégzésekkel bizonyítja be fölényét az elnyomottakkal szemben.

De míg Anglia és Franciaország legatibb a civilizáció látszatát s az állami protektorátus képmutató szellemét igyekszik érvényesíteni azokkal a népekkel szemben, amelyeket könyörtelenül el-

nyom és kizsákmányol, addig a puritán Amerika még ezt a látszatot is falrafüggeszti, ha érdekei megvédéséről van szó, akár Honoluluban, akár a nemrég katonailag megszállott Nikaraguában. Amit pedig Belga-Kongoról tudunk, az a borzalmas kizsákmányoló hajló farfaját is megszegyenti, annak ellenére, hogy Belga-Kongóban a benszüllötték immár felvették a keresztény vallást s a kaucaukültvények művelése körül a tulvilági élet üdvösségeinek elnyerése reményében munkálkodnak.

Többé-kevésbé egyetlen európai állam sem mentes az imperialista kizsákmányolás és elnyomás erőnyelétől, hiszen Olaszország, Spanyolország és Hollandia is magukénak mondhatnak olyan földterületeket, amelyeknek benszüllöttjeit, bőruk másszínűségére hivatkozva,

nem veszik emberszámba s ezzel kapcsolatban még az állatoknak kijáró szükségleteiket sem honorálják.

A világ gondolkodói és érző emberei- nek lelkiismerete ment el tehát Kölnbe tiltakozni az ellen a barbár és kíméletlen szellem ellen, amely a mai európai és amerikai imperializmust olyannyira jellemzi s amelynek megszüntése nélkül pusztá anakronizmussá zsugorodik össze akár a Kellogg-paktum, akár a locarnói egyezmény. Európa ezer sebe között az imperializmus ütötte sebek a legégetőbbek, amál is inkább, mert ezek a sebek nagyon is egyazon fájdalommal vannak telítve, mint a kisebbségi sebek. És ezért néznek az akaratlanul is demokratikus és szabadságérzésre kényszerített kisebbségek bizonyos reménységgel a kölni kongresszus határozatait elé.

Averescu 1919-ben detronizálni akarta a dinasztia

Flueras szocialista képviselő szenzációs leleplezése a Kamarában

A szociáldemokraták cáfolják, hogy nacionalista alapon szervezkedtek

(Bucuresti-Bukarest, január 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnapi ülésén Flueras szociáldemokrata képviselő Goganak, valamint Vaidanak a szociálistákról tett kijelentésével polemizál. Cáfolja a belügyminiszternek azt a kijelentését, hogy az erdélyi román szociáldemokraták 1903-ban az akkori erdélyi román nemzeti párt vezérének tanácsára nemzeti alapon szervezkedtek volna. Az erdélyi román munkásság a magyarországi szociáldemokráciába volt szervezve, 1918-ban pedig a gyulafehérvári nemzetgyűlésen való részvétel a felvilágosodott internacionalizmus jegyében és a szociáldemokrácia célkitűzéseivel teljes összhangban történt.

Flueras részletesen vázolja a szociáldemokrata párt céljait, majd Gogával polemizálva, rámutat arra, hogy ma Goga szemrehányást tesz a kormánynak a szociáldemokratákkal kötött kartell miatt, de elfelejt, hogy 1919-ben jelenlegi vezére, Averescu tábornok paktumra tett ajánlatot a szociáldemokrata pártnak, amelynek három miniszteri tisztséget kínált.

Ezután Flueras az egész kamara visz-

szafajtott figyelmé középette az alábbi szenzációs bejelentést tette:

— Ma Goga azt állítja, hogy a szociáldemokrata párt államfelforgató tendenciákat táplál, de bizonyára elfelejt, az 1919 évi komplottot, amikor az Enescu ötteremben Averescu, Argeloianu és a „Liga Poporului” többi tagjai a dinasztia detronizálását határozták el. Ezeket az összejöveteleken egyesek szovjet-költársaságot, mások polgári köztársaságot kívántak. Voltak akik egy angol herceget kívántak uralkodónak. Leghangosabb volt mindnyájuk között Argeloianu, aki kijelentette, hogy *semmilyen tömegre nincs szüksége, mert meg vannak a maga eszközei céljának keresztülvitelére.*

A bejelentésre örült zaj támad, amely csak nagy nehezen csillapul le. Flueras végül bejelent, hogy az összejöveteleken sem a nemzeti párt, sem a parasztpárt tagjai nem vettek részt és a detronizálást a szociáldemokraták hiúsították meg, akik minthogy nem látták elérkezettnek az időt szociáldemokrata köztársaság megalakítására, továbbra is az alkotmányos királyság mellett döntöttek.

Millerand szerint Ausztria csatlakozása Németországhoz az európai háboru veszélyét jelentené

Páris, január 19. Millerand volt köztársasági elnök tegnap este előadást tartott, amelyen kitért az európai külpolitikai helyzet ismertetésére is. A volt köztársasági elnök kijelentette, hogy Ausztria csatlakozása Németországhoz európai háboru veszélyét jelentené. A hivatalos francia politika szerinte nem járulhat hozzá a Rajna-vidék időelőtti kiürítéséhez sem, mert a kiürítés Franciaország volt háborualatti szövetségeseinek biztonságát veszélyeztetné s elsősorban a lengyel határokat.

A népszövetségi egyezségi okmány megadja ugyan a módot Németországnak arra, hogy az osztrák Anschluss kérdését a Népszövetség elé vigye, de a hivatalos francia külpolitikának ezt minden eszközzel meg kell akadályozni, mert az európai biztonság ügye ezt kö-

veteli. Franciaországnak még abban az esetben is vétőt kellene emelnie a Népszövetség előtt felvetett osztrák csatlakozás ellen, ha ezzel a véleményével izoláltnak is maradna, amire pedig kevés a valószínűség.

De a legrosszabb esetben is határozottan állást kell foglalnia a francia külpolitikának a német-osztrák egyesülés ellen, mert annak megakadályozására meg van a lehetősége, hiszen az egyezségi okmány értelmében egyhangu határozat szükséges az ilyen természetű kérdések népszövetségi engedélyezéséhez. A továbbiakban Millerand azt fejtegette, hogy a hivatalos francia külpolitikának épen olyan szilárdnak kell lennie a béke fentartásában, mint amilyen kitartó volt a háboru meggyerésében.

Várad zsidóságához

Béke veled Várad Zsidósága!
Béke veled, béke és áldás.

Mezuzás kapuitokon ezuttal nem a romboló düh dorongjai döngöttek. Mezuzás kapuitokon ma csak szerény kopogtatás szólal.

Küldöttek érkeztek Cionból! Hozzátok. De erre a szerény, testvéri kopogtatásra riadjon fel a lelketek jobban, mint a romboló düh dorongjaitéseite. Mert ez a szerény, testvéri kopogtatás egy büntudatra ébreszt Benneteket. Tudatára a bűnnek, hogy értékes időt aludtatok át. Hogy ameddig Ti aludtatok, köröskörül nemcsak, hogy felhasadt a hajnal, hanem magásra mászott már a nap a fejetek fölött.

Amíg Ti, egyedül Ti, „Város és Anya Jisráélben” aludtatok.

A küldöttek a régi országból jöttek. A régi országból, melyért még ma is napjában háromszor imádkoztok, hogy eső, harmat idejében szálljon le rá. A régi országból, melyben emberemlékezet óta s még régebben kopár sziklák csak sakálívöltést visszhangoznak s melyben a régi, dicső városok helyén egy új fajta ültötte fel vályogvisekőit. És ezek a küldöttek meglepő híreket fognak hozni ebből a régi országból. Fogják hozni a hírt, hogy ez a régi ország immár a mi új országunk. Hogy a sziklák ma már újra a mi régi nyelvünkkel visszhangoznak. Hogy zöld tenyészlet kuszál fel a fehér föltek. Hogy modern városok lépnek rá a vályogvisekőkre. Hogy immár tizenegy hosszú évvel ezelőtt újra szól-tak hozzánk ama 2500 év előtti nagy Kóreshez hasonlóan: „Aki hát az Ó népe közül való, legyen vele az Ó Istene s menjen fel Jerusálajimba, mely Judeában vagyoni!”

Avagy nem ujságok ezek?

Soha még nép ilyen nyomoruságos, megalázott helyzetben nem volt, mint mi ma vagyunk. Soha még annyira a mi sziklás, moesaras régi országunkra rászorulva nem voltunk, mint mi ma vagyunk. Soha még nép hazát ilyen nehéz körülmények között nem foglalt, nem épített, mint mi kényszerülve vagyunk tenni. És soha még a zsidóság olyan egységesen és olyan nagy erőfeszítéseket nem tett, hogy a nagy mű elvégeztessék, mint mi ma.

Hol vagy ebben az egységességben Várad zsidósága?

Az erőfeszítésekből, mely a Ti részletek, váradj zsidók?

És mi jöttünk Hozzátok az izenettel, hogy ez így tovább nem mehet. Jöttünk Hozzátok megmondani Néktek, hogy a Ti helyetek a munkában őrösen áll, betöltésre vár. Jöttünk Hozzátok megmondani Néktek, hogy addig nem nyugodhatunk, addig nem pihenhetünk, míg ez a hely betöltve nem lesz. Talán nem fogtok megérteni bennünket most sem, talán nem fogtok megérteni bennünket a jövő évben sem. Rengeteg szenvedést fog jelenteni ez a Ti Megnemértésetek a zsidó népre. De mi a küzdelmet Értetek a Ti lelketekért egy pillanatra fel nem adjuk! El fog jönni az idő, ha nem ma, hát holnap és lankadatlanságunk, szívósságunk eredményeképpen be lesz töltve a helyetek a nagy munkában!

Várad zsidó!
En nem tudom, hogy elhangzik-e Erec Jisráél küldöttei felé a szokásos: „Bá-ruch hábbál!”

De mi szívvel-lelkekkel kiáltjuk felétek: „Bá-ruch hannimád!”

Dr. Weissburg Chaim

Select-mozgó

Ma utoljára

Forradalmi nász

Monopol Slágerfilm.

Hétfői kezdettel:

ITÉL A DNYESZTER
OLGA TSCHECHOWA gr. ndfókus
filmben.**Éhinség fenyegeti a földrengéssújtotta
venezuelai városokat**

London, január 19. A venezuelai földrengés, mint utólag jelentik, teljes két percen keresztül tartott és hatásaképen még az alacsony és földszines házak is rombadóltak. A legnagyobb pusztítás Cumanában volt, de a többi városok is retentő sokat szenvedtek. A városok összeomlott házainak romjai között ren-

geteg hajót és sebesült van. A kárt 12 millió dollárra becsülik. A földrengéssújtotta vidékeket ezenfelül még éhinség veszélye is fenyegeti mert miután az összes vasúti és közlekedési utak is meg rongálódtak, az élelmiszerek és kötszerek utánpótlása csak tengeren történhetik meg.

**Zárt tárgyalás előzte meg az Erdélyi-per
mai tárgyalását**

Budapest, január 19. Az Erdélyi per mai tárgyalása előtt az elnök zárt tárgyalást rendelt el, amelyen az ügyész, a védő és az orvosszakértők vettek részt. A zárt tárgyalás a természet zsufoolásig töltötte meg a közönséget, úgy hogy a teremben egyetlen álóhelyet sem lehetett többé kapni.

A zárt tárgyalás lezajlása után Schadt elnök a tárgyalásra való tekintettel elrendelte, hogy mindazokat a személyeket, akiknek nincs belépőjegyük, távolítsák el a tárgyalóteremből. Az ügyeletes rendőrtiszt erre leigazolta

a terem közönségét s a belépőjeggyel nem rendelkezőket eltávolította.

A nyílt tárgyalás nagyon rövid volt és csupán annyi történt, hogy Kenyeres Bajász dr. orvosszakértő reflektált Kelemen Zoltánnak, a védelem orvosszakértőjének, a mult tárgyaláson elhangzott szakvéleményére. A két orvosszakértő között hosszú vita fejlődött ki a perrel kapcsolatos orvosi problémák körül, amelyek azonban nem fejeződtek be, mert az elnök, megszakítva a tárgyalást, keddre halasztotta annak folytatását.

**Csak február 7-ikén tartják meg a Szamos-
völgyi Vasút Rt. rendkívüli közgyűlését**

A szombati igazgatósági ülésen nem esett szó részvénytöbbség megváltásáról

(Cluj-Kolozsvár, január 19. Az Új Kelet tudósítójától.) A Szamosvölgyi Vasút Rt. osztrák és svájci kézben lévő részvénytöbbségének a román államkincstár által tervbevétt megváltásával kapcsolatban a különböző kérdések egész komplexuma merült fel, amelynek rendezésére, illetve annak előkészítésére január 19-ikén, szombaton délelőtt a társaság igazgatósága ülést tartott Désen. Az ülést Wass Béla, a Szamosvölgyi Vasút Rt. elnöke nyitotta meg. Az igazgatóság tagjai közül jelen volt gróf Bethlen Balázs, gróf Bethlen Pál, dr. Mihali Tivadar kolozsvári polgármester, dr. Boca József, a Szamosvölgyi Vasút Rt. adminisztrátora, dr. Müller Johann besztercei orvos, Moroevich Elek, a Szamosvölgyi Vasút Rt. igazgatója, a majoritás képviselőiben pedig Biczey Dezső és dr. Griesrigl, a Schöller et Co. Bankház egyik igazgatója.

Az elnöki megnyitó után dr. Boca József részletes beszámolóban ismertette a Szamosvölgyi Vasút Rt. 1922-beni átvételének történetét és utalt arra, hogy

azóta sem sikerült a függőben maradt kérdéseket rendezni. Amikor 1923-ban a Szamosvölgyi Vasút Rt. egész vagyona a CFR kezelésébe került, úgy a közlekedési minisztérium, mint az állam vasutak vezérigazgatósága

kötelező ígéretet tettek arra, hogy a Szamosvölgyi Vasút Rt. tisztviselőinek és nyugdíjasainak szerzett jogait 100 százalékban respektálni fogják.

akárcsak a MÁV volt alkalmazottainál. A jelentés szerint azonban ezeket az ígéreteket nem teljesítették, mert azok beváltását a majoritási csoport a társaság vagyonának birtokosára, a CFR-re hárította, viszont a CFR a részvényesekre és így mintegy 400 család éi hat év óta a legteljesebb bizonytalanságban

A jelentés elfogadása után az igazgatósági ülés a Szamosvölgyi Vasút Rt. és a román állam között fennálló összes függőkérdések sürgős rendezését halasztotta el. Ennek azonban utját állja az a tény, hogy az állam, valamint a majoritás birtokában lévő Schöller et Co.

Bankház és a svájci Bank für Transportwerke között

a hét év óta folyó tárgyalások még mindig nem vezettek végleges eredményre a 19 ezer darab elsőbbségi részvény megváltása tekintetében.

Ezzel a tranzakcióval kapcsolatban dr. Boca József a következőket mondotta az Új Kelet munkatársának:

— Tévedések elkerülése érdekében le kell szögezmem mindenekelőtt, hogy a Szamosvölgyi Vasút Rt. ma nem tartott rendkívüli közgyűlést, hanem csak igazgatósági ülést. Az ülésen a vezetőség beszámolt azokról a körülményekről, amelyek miatt eddig nem lehetett sem az igazgatósági üléseket, sem a rennes évi közgyűléseket megtartani.

A részvénymajoritás megváltásának kérdése egyáltalán nem szerepelt az ülés napirendjén.

minthogy a román állam és a majoritás felett rendelkező tőkecsoport között a tárgyalások még nem fejeződtek be. Ettől eltekintve azonban az igazgatóságnak semmiféle ingerenciája sem lehet ezekre a tárgyalásokra. Az igazgatósági ülés kizárólag adminisztratív ügyekkel fog-

**Grand-Hotel
BUCURESTI**

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. Fürdőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem fodrászműhely. Bár-Buffet.

Rendkívül leszállított szobáinak!

lakozott, amelyek rendezésére elhatározta, hogy február 7-ikére rendkívüli közgyűlésre hívja össze a Szamosvölgyi Vasút Rt. részvényeseit. Ezen a közgyűlésen meg kell választani az új igazgatóságot és felügyelőbizottságot. Aert ezen két testület jelenleg hivatalban lévő tagjainak mandátuma az a megszabályok értelmében lejárt.

COLUMBIA

Graphophone Co. Ltd. London

A leggazdagabb magyar műsor!
A leghíresebb művészekről!

Mocsányi és Lakos duett:

- D.30704 { Maga csunya ...
- { Nincs messze Cairo ...
- D.30705 { Ibolyák, lil ibolyák ...
- { Gyere Josephin ...
- D.30706 { Oly jó ez a vasárnap ...
- { Nevet a Róth ...

Weigand Tibor a rádiókedvence:

- 14186 { Csicsóné drága ...
- { Rossz vagy ...
- 14190 { Azt az utolsó éjszakát ...
- { Próbálja meg egyszer edesem
- 14189 { Füstkarikák ...
- { Miért szomorú kisasszony ...

És az „Utolsó Verebély-leány” összes slágerrel

az egyedüli mellékzörejmentes hanglemezekben.

Romániai vezérképviselőt:

G. M. Pogány Bucuresti,
Vasile Conta No. 8.

A „Columbia” Graphophone Co. Ltd. London gyártmányainak erdélyrészi főlerakata:

„COLUMBIA” Cluj, Piața Unirii 28. szám.

Engros Telefon 45. Endetail
Eladás havi részletekre is.

URANIA
mozgó**Sárga banditák**

Hétfői kezdettel: **Legyőzhetetlen** Luciano Alber
fini (Samson)
legizgalmasabb filmje.

Höfer Baby-krémet használjon kipállás ellen. (Tubusban valódi)

**A va
buka**

(Bucaresti-Bu
Kelet tud.) Te
az Új Kelet a
bukaresti vona
kuk három r
Vintilescu ter
Alonozát ésh
bukaresti ésh
első segélyben.
tomási rendőrs
caresti fogházi
A bukaresti
kezdte az énd
történet gyilkos
tásokkal. Paul
megrizó osalá
kozak ki, léle
a dráma bekö
Bukarest közél
rület birtokosa
földjén lévő ka
leségével és 17
Gussi és ritkas
dig zavarólan
üzleti érintkez
ou Constantin
mennykereskedő
tárgyalások so
Paul Gussi ka
gyobb buzávéb
lyet a földhár
tartozott száll
nek.

Az elmúlt
igátok kapott
leli megbeszél
megjövésére Bu
hirtokos az ele
zott, ahol meg
becsapták. Vint
lyen nem volt
Gussi rájött ar
hívták fel Buk
zött birtokára
érkezett. Itt a
potéssel fogad

Vintilescu a
két hatalmas
a kastélyban
ge ekkor azon
és néhány ór
tő

Az elhagyott
tül kesergett e
gyott lakásban
sört keresett fe
telben szokásos
ésitkedő néhány
híves szökését
azonban egy eg
levelet talált, a
arról értesítette.

a buzávétt
a bukaresti
deponálta

Fagy é
levegő e
bárson
kez
fiatalos

Dr. D
Kaphat

A vacaresti fegyházba szállították a bukaresti vasuti szerelmi dráma hőst

A megrázó dráma szenzációs újabb részletei

(Bucuresti-Bukarest, január 19. Az Uj Kelet tud.) Tegnap számában hirt adott az Uj Kelet arról, hogy a tárgovistei-bukaresti vonalon Paul Gussi földbirtokos három revolverlövessel leterítette Vintilescu terménykereskedőt. A dráma főszereplőjét élevesztélyes állapotban a bukaresti északi állomáson részszéltették első segélyben, míg Paul Gussit az állomási rendőrség letartóztatta és a vacaresti fegyházba szállította.

A bukaresti rendőrség azonnal megkezdte az érdekes körülmények között történt gyilkosság ügyében a kihallgatásokat. Paul Gussi váromasából egy megrázó családi dráma részletei bontakoztak ki, lelektani átátmasztást adva a dráma bekövetkezésének. Paul Gussi Bukarest közelében a Leorden 1 földbirtokos birtokosa. A földbirtokos husz éve földjén lévő kastélyában lakik, ahol feleségével és 17 éves fiával él együtt. Gussi és feleségének felesége mindaddig zavartalanul és békében éltek, míg üzleti érintkezésbe nem került Vintilescu Constantin tulajdonos és terménykereskedővel. Vintilescu az üzleti tárgyalások során gyakran fordult meg Paul Gussi kastélyában és végül nagyobb buzavételben egyeztek meg, aminek a feltételeként 200 ezer lej értékben tartozott szállítani a terménykereskedőnek.

Az elmúlt pénteken Paul Gussi táviratot kapott Bukarestből, mely az üzleti megbeszélések végső tárgyalásainak megjejtésére Bukarestbe hívta. A földbirtokos az első vonatnál Bukarestbe utazott, ahol meglepetten vette észre, hogy becsapták Vintilescu a megbeszélés helyen nem volt fellelhető és így Paul Gussi rájött arra, hogy megtévesztésül hívták fel Bukarestbe. Azonnal visszutazott birtokára, ahová az ójei órákban érkezett. Itt a cselédség azzal a meglepetéssel fogadta, hogy

Vintilescu a kora délutáni órákban két hatalmas autómobilal megjelent a kastélyban. A földbirtokos felesége ekkor azonnal csomagolni kezdett és néhány óra múlva Vintilescu autóján elutazott.

Az elhagyott férj néhányórán keresztül kesergett egymagában az üresen hagyott lakásban, ahol legalább egy pár sort kacsított feleségétől, az ilyen esetekben szokásos szentimentálisán bölcselkedő néhány sort, melyben a hitlen hitves szökését indokolni szokta. Ehelyett azonban egy egészen rideghengő üzleti levelet talált, amelyben Vintilescu arról értesítette, hogy

a buzavételelt kiegyenlítő 200 ezer lejt a bukaresti Bercevic Bankházban deponálta — a felesége nevére.

Tulcsve az első lelkikrizisén. Paul Gussi Targavistébe utazott, ahonnan az ügyészség útján értesítette szerencsés vetélytársát, hogy a pénz tévesen deponálta szeretője nevére és hűvövidi feljelentéssel fenyegette meg arra az esetre, ha a pénz nem fizeti ki. Néhány napi tárgovistei tartózkodás után Gussi a fémhennmüktől kifosztott lakás készleteinek kiegészítésére Bukarestbe utazott, ahol a véletlen jéréka összehozta Vintilescuval. Vintilescu Titu állomáson szállt fát a vonatra. A vetélytársak anélkül hogy tudták volna, hogy együtt utaznak,

békésen szóták cigarettájukat a vonat peronján, amikor Chitila állomáson váratlanul szembetalálkoztak.

A két ember között érdekes párbeszéd fejlődött ki. Gussi elég férfias volt ahhoz, hogy feleségéről említést se tegyen és megelégedett azzal, hogy a 200 ezer lejes üzleti részleteit clevénitse fel. De az üzlet az asszony nevével volt összekötve s így a beszélgetés természetesen magával hozta az események felelevenítését. Így ráérték a megszöktetés körül ményeire is, ami végül heves szóváltással fajult. A veszekedés végső fokán

Gussi revolvert rántott és három lövést küldött ellenfelébe, aki eszméletlenül esett össze.

Gussi, mikor már megvoit győződve róla, hogy Vintilescu megölte, szinte félőrülten le akart ugrani a vonatról, ebben azonban a vonat összecsdőült közönsége megakadályozta. Bukarestbe érkezve az események a maguk rendjében követték egymást. Vintilescu életvesztélyes sérülésekkel kórházba szállították. Az egyik golyó a tüdejét furta keresztül, a másik a szája hatolt és a két állkapcsot szarta széjjel, míg a harmadik a jobboldalon okozott gyöngébb sérülést. Vintilescu az első operáció után irásban tett rövid vallomást a történetekről, míg Gussit a vacaresti fegyházból ma délben szállítják át a törvényszékre, ahol dönteni fognak további sorsa felől.

Amanullah csapatokat szervez és tavasszal hadat indit az uj fejedelem ellen

Básui Száku felkelő vezér Kemál pasa babériaira pályázik

Berlin, január 19. A Wolff távirati iroda peshavari tudósítója közli, hogy Afganisztán nagyobb része már elfoglalta az uj emir, Habib-Ullah-Ghazit, a győztes felkelők Basui Száku néven ismert vezérét uralkodójának. Az uj uralkodó parancsot adott ki tizenöt ezer főből álló seregének, hogy most mar a rend és nyugalom fenntartása főfeladatuk és tartózkodniuk kell minden rendbontástól. A jelentés szerint a felkelők megszállása alatti területen tényleg rend van. Az uj emir életéről nem lehet semmi biztosat tudni. Egyesek szerint a momar törzsből jövő és a Ghazi felvett uralkodó név arra val, hogy helyzete a néppel szemben az amj Musztafa Kemál pasának Törökországban és Riza khánnak Perzsiában. Ugyanez a jelentés közli az is, hogy az uj emirnek számos törzs máris hűség-

esküt fogadott. Habib-Ullah-Ghazi, amikor értesült arról, hogy a Kandaharban tartózkodó Amanullah szállásának ormozatán királyi zászló leng, tiltakozott ez ellen Kandahar kormányzójánál azzal a megokolással, hogy a volt király ieköszönt s most semmiféle megkülönböztetést nem igényelhet s a királyi jelvényeket nem áll jogában viselnie. London, január 19. Kalkuttai jelentés szerint a Kandaharban lévő Amanullah volt afgán király hatalmába kerítette a repülőállomás tizenhét repülőgépet s arra törekszik, hogy erős csapatok élén visszazerehesse elvesztett trónját. A leköszönt király csapatokat gyűjt s az a szándéka, hogy tavasszal megtamadj a trónbitorlóknak bélyegzett felkelő vezért, aki Habib-Ullah-Ghazi néven a hata-

lomba önkényesen s a győztes fegyverek jogán örökébe lépett. Kabulból Moszkván át érkezett hírek szerint Amanullah bátyjának, Ihyata-Ullahnak a felkelők vezérével folytatott tárgyalásait az afgán fővárosban akkreditált angol követ közvetítette s az ő intervenciójának köszönhető, hogy Ihyat-Ullah és közvetlen környezete a főváros megszállása után repülőgépeken Indiába távozhatott. A „Times” tudósítója szerint az angol-indiai kormány állandó figyelemmel kíséri az afgán eseményeket. Mértékadó helyen meg vannak győződve, hogy a hercegi család, melyből a trónjáról eltávolított király származik, nem fog belenyugodni abba, hogy a trónt elve szítsék.

A jugoszláviai német párt vezére nyilatkozik a diktaturáról és a kisebbségi helyzetről

Belgrád, január 19. Dr. Stefan Kraft, a belgrádi szkupstinában a német kisebbségek egyik képviselője egy ujságróclótt így körvonalazta a jugoszláviai németek álláspontját az uj eseményekkel szemben: — A dolgok uj rendje nem érinti a kisebbség védelem jogi alapjait, mint-hogy ez a nemzetközi jog körébe tartozik. A Jugoszláviával kötött bekeszerződés 7., 8. és 9. paragrafusa garanciákat, jogokat és szabadságokat biztosít az etnográfiai kisebbségeknek, akik „saját költségükön emberbarát, vallási és szociális intézményeket, iskolákat és más

művelődési instituciókat létesíthetnek, vezethetnek és ellenőrizhetnek és ezekben nyelvüket szabadon gyakorolhatják”. Ezzel a kulturális önségély számá-ra nyitva áll az ut. igényelhetik nyelvterületeiken az állami elemi iskolákban az anyanyelvükön való oktatást és a közalapokból igénybevehetik az állami támogatásnak azt a részét, amely számáruanyuknak megfelelően kijut. A kisebbségi jogoknak ezt a lényegét az uj rendszer nem vonhatja kétségbe, annál kevésbé, minthogy feladatát tűzte ki az állampolgároknak teljes egyenjogúsítását, fajra, származásra és vallásra való tekintet nélkül. Az uj rendszer a kieszedett politikai ellentétek letompítását célozza meg akarja szilárdítani az állampolgári öntudatot és vissza akar term egészséges alkotmányjogi állapotokhoz. Másfelől vissza akarja téríteni a dolgokat a békés politika irányába és teljesíteni akarja a nemzetközi kötelezettségeket, tisztára azért, hogy az állam uj politikai pozícióját megerősítse. A kisebbségeknek tehát semmi okuk nincs a dolgok uj rendjével szemben aggódniok.

A kisebbségi jogoknak ezt a lényegét az uj rendszer nem vonhatja kétségbe, annál kevésbé, minthogy feladatát tűzte ki az állampolgároknak teljes egyenjogúsítását, fajra, származásra és vallásra való tekintet nélkül. Az uj rendszer a kieszedett politikai ellentétek letompítását célozza meg akarja szilárdítani az állampolgári öntudatot és vissza akar term egészséges alkotmányjogi állapotokhoz. Másfelől vissza akarja téríteni a dolgokat a békés politika irányába és teljesíteni akarja a nemzetközi kötelezettségeket, tisztára azért, hogy az állam uj politikai pozícióját megerősítse. A kisebbségeknek tehát semmi okuk nincs a dolgok uj rendjével szemben aggódniok.

Altalában azt lehet állítani, hogy az utóbbi időben a belpolitikai helyzet end kívül súlyos volt és a közigazgatás át volt itatva pártszellem által; a pártoskodás valóságga megmérgezte az állami életet, sem objektivitást, sem korrektséget, sem a más pártbeliek iránti jóindulatot nem lehetett tapasztalni, legkevésbé a kisebbségekkel szemben. A háóságok közegei végrehajtó szervei voltak a pártoknak. E helyzet alatt súlyosan szenvedett az ország közzgazdasága, szociális és kulturális élete, úgyhogy ebből a helyzetből feltétlenül kiutat kellett keresni. Az uj kormány akkor fogja beigazo-

l igazságos és komoly igyekezetét és akkor fog bizalmát szerezni belföldön épp úgy, mint külföldön, ha reformtörvények között a kisebbségek tarthatatlan helyzetet is meg fogja javítani. Legsúlyosabb a kisebbségek helyzete az iskola-probléma körül. A németek Jugoszláviában 600 ezren vannak, legjobb adófizető elemi a királyságnak és még sincs egyetlen felsőbb iskolájuk, de elemi iskolájuk sincs, amely megfelelna a bekeszerződés által biztosított jogoknak és szabadságoknak. A kulturális önségély nek természetes és garantált jogát sem tudjuk eddig érvényesíteni. Lehetségtelenné tették számunkra németnyelvű óvodáknak és továbbképző intézeteknek felállítását és most abban a helyzetben vagyunk, hogy német gyermekek ezrei nőnek fel Jugoszláviában, akik nem tudnak németül írni, olvasni. Az uj kormány nagy alkalma van ezen a téren behozonytatnia, hogy az igazságosság uj korszakát akarja megnyitni”.

Fagy és éles levegő ellenére bársonypuha kezek, tiatalos arc. Csodás hatása Glycerin és méz-zsölé szikkadt és pattanásosbőr ellen. Egy éjszakán át gyógyít. Dr. Dralle Malattine-krémje. Kapható minden drogeriában, gyógytárban és parfumeriában.

Szabó Jenő divatkülönlegességek nagyáruháza CLUJ

1 m. tiszta selyem crep de schin	Lei 550.—
1 m. crep szaten pasz-tel szinekbén	450.—
1 pár selyemharisnya első rendű minőség	68.—

Hirdessen az Uj Keletben

Itél a Dnyeszter

(Sajtóbemutató a Select mozgóban.)
A Select mozgó pénteken este mutat-
ta be a sajtó és a hatóságok képviselői
előtt Olga Tschehowa legmonumentá-
lisabb filmjét, amelynek címe: Itél a
Dnyeszter (Marter der Liebe). A Select
mozgó a film egyes jeleneteit már he-
tek óta vetíti és ez érthetően felszigá-
ta Kolozsvár mozilátogató közönségé-
nek érdeklődését.

Olga Tschehowa filme megrázó, mé-
lyenszerű és az élet realizmusával át-
fűtött monumentális filmprodukción,
amelyhez hasonló aligha láthatunk ed-
dig Kolozsváron. A cári uralom buká-
sát követő forradalmi napok zavaros
eseményeiben indul a cselekmény. Az
orosz-lengyel határ tüzvonalában egy
megtört szívű anya menekül gyerme-
kével a vörös lángtenger borzalmi elől
Férjét a cseka kazamatáiban kivégezték
az egyedülálló anya, Olga Tschehowa,
gyermeké iránti szeretetből, megkettő-
zött erővel és kitartással rohan az is-
meretlenbe. A végnélküli hőmezőkön
ágyúörgés dübörgő zajában szembeta-
lálkoznak az ellenséges csapatok és az
anya két tűz közé kerül. Gránát robban
a szén mellett, amelynek utasai messze
kerülnek egymástól. Az anya a fronton
elvesztette gyermekét.

Az anya elkéseredten keresi gyer-
mekét. Párisba megy, ahol a lengyel
delegációnál rákád ugyan egy hatéves
gyermekre, de az nem az övé. Hideg,
ködös téli éjszakán a Szajnába veti ma-
gát az anya, akit egy fiatal festő kiment.
A megtört asszonyt a festő lakására
viteli és gondosan ápolja. Később némi
vonzalmat érez a festő iránt, valójában
azonban elfűnt gyermekét szereti. Egy
bál alkalmával férjének gyilkosa tudá-
ra adja, hogy a gyermek nála van. Szov-
jet kém az anyát lakására csalja, ahol
erőszakot akar elkövetni rajta.

Az asszony azonban elmenekül, a fes-
tő pedig a zsaroló szovjet kémet lelep-
lezi és megtudja tőle a gyermek tartó-
kodási helyét. Izgalmas hajszá kezdő-
dik egészen a Dnyeszterig. A kém ha-
marabb éri el a folyó partját és mikor
az anya megérkezik a gyermeket magá-
val vitte a nevelési helyére. Az olvadó
Dnyeszteren áthajszolják egymást az
anya és gyermekének elrablója. A
Dnyeszter itél: a kémbiztos szánja alatt
a jég meghasad és a habok elnyelik a
gyilkost, ki egy jégtáblára kerül, ahon-
nan a festő menti ki. Finálé. A közönség
fellélekzik: győzött az anyai szeretett.
Olga Tschehowa filmjének premiéré
hétfőn lesz.

Világszerte enyhül az időjárás, de tovább hull a hó

Óriási késéssel közlekednek a vonatok országszerte

Berlin, január 19. A Wolff távirati
iroda erfurti tudósítójának közlése sze-
rint Thüringiában tovább tart a havazás
A Gotha-Kleinfeld, továbbá a Kühn-
hausen-Lagensalzach közötti vonalon
két nap óta megbénult a forgalom. A
vasúti vonalat mérföldméteres, az ország-
utat csaknem háromméteres hóréteg bo-
rítja. Langensalzach el van vágva a leg-
közelebbi vidékétől is.
Berlin, január 19. A német északi part

vidéken tegnap beállott a fagy enyhülé-
se. Az Északi- és Keleti-tenger mellé-
kén átmenetileg beállt az olvadás.
Hamburgban ma délelőtt +5, Berlinben
+3 Celsius volt a hőmérséklet.

Budapest, január 19. A meteorológiai
intézet időjárásprognóza szerint az idő-
járásban további enyhülés várható ha-
vazásokkal, esetleg havaséssel.

Bukarest, január 19. Az egész ország
ban nagy késésekkel közlekednek a vo-

natok. A Costesti-Magurele vonalon a
hófúvás miatt megszakadt a közlekedés.
A Bukarest-Temesvár fővonalon Pal-
vazi állomáson, Craiova mellett szintén
történt épp akkor, amikor a személy-
vonat arra baladt. A vonat több kocsija
kisklott, de emberéletben — szerencsé-
re — nem esett kár. E vonalon ma dé-
lig egyetlen vonat sem érkezett be a fő-
városba. A Simpionnál 6 óras késést je-
lentenek.

Létrejött a praelimináris megegyezés az olasz állam és a Vatikán között az egyházi állam visszaállítására

London, január 19. A Times római
tudósítója közölte lapjával az olasz kor-
mány és a Vatikán között létrejött pre-
limináris egyezmény autentikusnak jel-
zett szövegét. A pápai állam életre kel-
tése ügyében létesített megállapodás a
tudósító szerint a következő főbb pon-
tokat tartalmazza:

1. Az olasz kormány elismeri a pá-
pai állam teljes területi függetlenségét,
a Vatikán viszont az olasz kormányak
a volt egyházi állam azon területei felet-
ti szuverénitását, amelyek kívül merad-
nak a tárgyalások befejezte után létesít-
endő pápai állam területén.

2. A pápai állam a Szent Péter bazi-
lika területét, a vatikáni épületeket és
ezek közvetlen környezetét foglalja magá-
ban.

3. Az olasz kormány kártérítést ad a
Szent széknek elvesztett területeiért. Az
összeg nagysága tekintetében további tár-
gyalások szükségesek, mert a Vatikán
pénzügyi köreiben negyvenmillió arany
lira kártérítési összeget igényelnek s az
olasz kormány nagyobb megrázkódtatás
nélkül nem tud többet, mint egy mil-
liárdot fizetni.

4. A vatikáni követségek elhelyezésé-
nek kérdéséről intézkedik.

5. A vatikáni tisztviselők mindannyian
új egyházi állam alattvalói lesznek.

Fritz Kreisler, a világhírű hegedűművész csak- nem vasúti katasztrófa áldozata lett Amerikában

Berlin, január 19. Newyorki jelentés
közli, hogy az amerikai Maryland állam
területén Aberdeen és Baltimore között
nagy vasúti szerencsétlenség történt. A
katasztrófaának nyolc vasutas esett áldo-
zatul és mintegy harminc súlyosabb se-
besülés is történt. Az első jelentések
szerint a katasztrófát az okozta, hogy az
éjjeli ködben egyik behovonaton utazott
vezetője nem látta a tilosra állított sze-

mafort, hibás vágányra futott be és itt
összeütközött egy mozgóban lévő sze-
mélyvonattal. Az összeütközés követke-
ztében több súlyosan megrongálódott
vasúti kocsi roncsai a szomszédos vágá-
nyra hullottak s itt az állomáson nagy
sebességgel áthaladni igyekvő gyorsvo-
natot kisklalták. A gyorsvonaton utazott
Fritz Kreisler, a világhírű hegedűmü-
vész is, kinek semmi baja sem történt.

A tábla szabadlábba helyezett három mun- kást, akik a választások előtt kommunista rópcedulákat terjesztettek

(Cluj-Kolozsvár, január 19. Az Uj Ke-
let tud.) A tábla vádtanácsa ma délelőtt
elrendelte Nagy Géza egységes szakszer-
vezeti titkárnak, Farkas Pál bérnyomós-
nak és Nyilas György tanácsosnak a sza-
badlábba helyezést. Mindhármukat a ka-
marai választásokat megelőző napokban
tartóztatták le, amiért a csendőrség és
sziguranca ellen uszítóhangu rópcedu-
lákat terjesztettek.

December 7-án, vagyis öt nappal a ka-
marai választások előtt Joantescu bel-
ügyi államtitár távirati utasítást adott
az összes állambiztonsági hivataloknak s
egy a kolozsvári szigurancaéknak is, hogy
kibozzák el mindazokat a rópcedulákat,
amelyek a csendőrség és sziguranca eltör-
lését vagy az adók nem fizetését propa-
gálják.

A rendelet délelőtt tizenegy órakor ér-
kezett s a déli órákban már le is tartó-
ztatták Farkas Pált és Nyilas Györgyöt,
akiknél hasonló rópcedulákat találtak,
másnap pedig Nagy Géza szakszervezeti
titkár, aki a rópcedulák terjesztéséért
vállalta a felelősséget.

A három letartóztatott azzal védeke-
zett, hogy a rópcedulákat már december
hetedikét megelőzőleg tíz napon keresz-
tül terjesztették, de ahogy tudomást sze-
reztek arról, hogy a miniszterium be-
tiltotta a rópcedulák terjesztését, a ren-
delethez alkalmazkodtak.

A törvényszék vádtanácsa a letartó-
ztatott munkások védekezésének helyét
adott és elrendelte szabadlábba he-

lyezésüket, az ügyész azonban a törvény-
szék határozatát megfelelőbbre s így ke-
rült az ügy a tábla vádtanácsa elé, a
mely a törvényszék határozatát magáé-
vá tette és elrendelte a három munkás
szabadlábba helyezését. Az eljárás tovább
folyik eddig.

Goga Octavian Kolozsváron. A
tegnap délutáni Rapiddal Kolozsvárra
érkezett Goga Octavian volt belügy-
miniszter, aki a parlamentben előlított
néhány viharos nap fáradsámainak pi-
hentetésére ugylátszik üdülmi jött haza
Erdélybe. A kolozsvári pályaudvaron
volt belügyminisztert több politikai párt
híve és költészetének rajongója várta.
A mintegy harminc főre tehető „tömeg”
az elsőosztályú váróteremben fogadta
Gogát, akit a Kolozsváron is létező
néppárti tagozat részéről üdvözöltek.
Gogát, akit a Kolozsváron is létező
völzések, amelyet, miután Goga jobb-
nak látta titokban tartani és csak leg-
bensőbb párthíveivel (akik egyébként
az egész pártot alkotják) közölte érke-
zését — sajnálatukra nem közölhetünk.
Miután a néppárt erdélyi vezére elmon-
dotta beszédét, magához invitálta Csar-
csára a fogadtatására kigyűlt párthíve-
ket, akikkel együtt azonnal tovább foly-
tatta útját Csucsra felé.

Szabó Jenő
divathöltnépszerűség nagyruháza
CLUJ

1 m. vászon gyermek- fehérneműre	29.-
1 m. flanel	39.-
1 m. crepp pongyolákra	39.-

**HÓTEL
SPLENDID
BUCAREST**
CAL VICTORIEI 57
TELEPHONE 1143

A legkényelmesebb igényeknek
megfelelő modern komfort, lift,
meleg, hidegvíz, fürdőszobák,
kávéház, étterem.

Revizió alá véve a szobaárakat, a tarifát 15—20%-al szállít-
tottuk le. — Telefon 311/45—359/18.

Rádiókészülékéhez Dura-anódot használjon!

Az Uj Kelet az
zsidóság
Főszerkesztő:
Felelős szerkes-
tő:
Az Uj Kelet c
forrás na

— Mesedél
nagytermében
csütörtökön c
műsoros mese
ni a 7 éves
és hegedűtud
Rimóczy Vio
zei Sanyi és
lép a gyerme
meséje, Sebes
és még több
sikerét. Belép

ZSUFOLT
SON üdit és fe
Egy phioja ár

— A Haggib
tőség tagjait,
mint az egye
hogy a bál ügy
kében ma, va
a Kötő ucca 5
ben jelenjenek
osztály délut
ugyancsak a
összejövetelet.

— Az Erdél
Nagy László I
dekes és vált
meg. Irodalm
ról, a megtám
eági írókról he
ket. Reflexiók
hez, a Rezik t
kirakatverseny
ról stb. Az új
tató a tőzsdé

— Eljegyzés
blatt Erzsike
külön értesítés

— Eljegyzés
várrol eljegyez
vár. Minden k
— Ne várjo
fejeződött, har
gyulladás első
pasztillákat, h
esirájában el
gyógyszertára

Purgen
az ideális hasá

— Tánccal
Magánalkalmaz
azaz vasárnap
Magánalkalm
helyiségében (S
cal egybeköt
Hogy a tagok
tdőtöltése bizt
alkalmazottak
szellemes műs
teát a műkedv
ják felszolgáln
is érvényes, n

Sza
divathöltné

1 hatszemély
garnitur 6
1 m. vászon f
1 m. alsó le

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— **Mesedélután.** A Kath. gimnázium nagytermében, Farkas u. 2. í. hó 24-én, csütörtökön délután 4 órai kezdettel műsoros mesedélután lesz. Fel fog lépni a 7 éves Vajda Mária, aki zongora és hegedűtudományát fogja bemutatni. Rimóczy Viola ismét táncával. Mezei Sanyi és Lajthá Imre mandolinmal lép a gyermekesereg elé. Réthely néni mesél. Sebestyén bácsi babaszínháza és még több szám biztosítja a délután sikerét. Belépődíj 10 lej.

ZSUFOLT VONATON, VILLAMOSON üdit és fertőtlenít az Anacol pasztilla Egy phloia ára 37.— lei.

— **A Haggibbor elnöksége kéri a vezetőség tagjait, a bálrendezőseket, valamint az egyesület összes női tagjait, hogy a bál ügyeinek megbeszélése érdekében ma, vasárnap délután 11 órakor a Köthő uca 5 szám alatti klubhelyiségben jelenjenek meg.** — A tornaszakosztály délután fél 5 órakor tartja ugyancsak a klubhelyiségben rendezett összejövetelét.

— **Az Erdélyi Szemle új száma.** S. Nagy László lapjának új száma igen érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Irodalmi részében Orbán Balázsról, a megtámadott Brassairól, a bánági írókról hoz figyelemreméltó cikkeket. Reflexiókat fűz az EMKE-kérdéshez, a Rezik ügyhöz, bírálatot mond a kirakatsversenyéről, új darabokról, mozi-ról stb. Az új számától kezdve kapható a tözsdékben is.

— **Eljegyzés.** Berkovits Imre és Grünblatt Erzsike Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Eljegyzés.** Weisz Lilkét Kolozsvárról eljegyezte Schlosser Leó Temesvár. Minden külön értesítés helyett.

— **Ne várjon míg hűlése teljesen befejeződött, hanem vegye már a torokgyulladás első jeléül a bevált Panilavin pasztillákat, hogy a ragályosság már esirájában el legyen fojtva.** Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Purgen (Purgó) - Bayer az ideális hashajtó, eredeti dobozban. II

— **Táncos egybekötött teadélután a Magánalkalmazottaknál.** Folyó hó 20-án, azaz vasárnap délután 4 órai kezdettel a Magánalkalmazottak Szövetsége saját helyiségében (Str. Cogălniceanu 7.) táncos egybekötött teadélutánt rendez. Hogy a tagok és a vendégek kellemes időtöltése biztosítva legyen, a magánalkalmazottak műkedvelő gárdája egy szellemes műsort is állított össze. A teát a műkedvelő gárda hölgytagjai fogják felszolgálni. Teajegy, mely táncra is érvényes, ruhatárral együtt 30 lej.

Szabó Jenő
divatkülönlegességek nagyruháza
CLUJ

1 hatszemélyes ajouros garnitur 6 szalvétával : 340.—
1 m. vászon fehérneműre : 39.—
1 m. alsó lepedővászón : 88.—

Maniu miniszterelnök a szenátusban válaszolt Averescu tábornok interpellációjára

A parlament mai ülése

(Bucuresti-Bukarest, január 19. A kamara mai ülésén Dán képviselő a munkanélküliség tragikus helyzetét esetelte. Stefanescu az iparosok és kereskedők sereglmet tette szóvá és intézkedéseket kért a kamai-uzsora ellen.

Lázár és Alvinescu képviselők a vasárnapi munkaszünet ügyében interpelláltak a kereskedelmi alkalmazottak érdekében. Raducanu munkaügyi miniszter ígértet tesz, hogy a munkaszünet betartását szigorúan fogja ellenőriztetni.

Jonel Taranu bejelenté, hogy Resicán mebbihalakoholt gyártanak.

A szenátus mai ülésén Maniu Gyula miniszterelnök válaszolt Averescu tábornoknak a kormányparti képviselők írhér lapon való lemondásának ügyében tett kérdésére.

Maniu kijelentette, hogy Averescu ezirányú információja mende-mendákra van alapítva, szívesen rendelkezésére bocsátja a vonatkozó iratokat, hogy azok tartalmának ismeretében interpelláljon.

Hirdetésszerzéssel foglalkozó újságírók nem maradhatnak meg a bécsi újságírószervezetben

Bécs, január 19. A Pöfl ellen folyó bűnperben ma kihallgatták a bécsi Újságíróegyesület elnökét. A tárgyalást vezető tanácselnök szakvéleményt kért abban az irányban, hogy hirdetésszerzéssel foglalkozó újságírók lehetnek-e az egyesület tagjai. A szerkesztő kijelentette, hogy a Békási-féle botrány alkalmával az egyesület választmánya kimondta, hogy hirdetésszerzéssel is foglalkozó újságírók nem maradhatnak meg az egyesület kebelében. Ezt a sza-

bályt azóta szigorúan be is tartják.

Bécs, január 19. A Pöfl-pör mai tárgyalásán a bíróság tagjai az esküdtekekkel együtt kiszállottak a gyilkosság színhelyére, ahol egy alezredes, mint fegyverszakértő világosította fel a bíróság tagjait a lezajlott dráma körülményeiről. Miután megállapították, hogy Bruno Wolff meggyilkolása milyen módon történt meg, a bíróság visszavonult a tárgyalóterembe, ahol kezdetüket vették a perbeszédnek.

A MATILD-viz

borral keverve a legkellemesebb italt ad.

— **A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfoku erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, rossz kedv a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által elmúlik.** Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Betegségnél, szorulásnál Kopro! legyen minden háznál

— **A Divine Service in the English Language will be held on Sunday, 20th January, at 4 p. m. in the Reformed Church College, Calea Victoriei 38. Preacher: Rev. Robert F. Chisholm, B. D.** — Angol nyelvű istentisztelet lesz

vasárnap, január 20-án négy órakor a ref. theologiai fakultás dísztermében.

SZELLEMLEG és TESTILEG KIMERÜLTÉK a leggyorsabban úgy szerzik vissza frissességüket, ha reggelre és uzsonnatéjhez 2-3 kávéskanál **Ovomaltin**et tesznek.

— **Figyelmeztetés állampolgársági ügyben.** A cluj Curtea de Apel mellett működő állampolgársági felebbezési bizottság újabbán a következők ügyében döntött: Josif Lichtstein Gherla, Vád. Gizella Voith Gherla, Gabriella Pfeifer, Herman Rosenberg, Rozalia Hirasch-Hani Goldfried, Juliu Weinstein, Zimmerman Abraham, Josif Reiman, Vád. Martin Simon, Hani Reichter, Sigismund Weisz Cluj, Jastoch Herzl Solovástru. Az érdekelteknek azonnai meg kell győződniök a határozat helybenhagyó vagy elutasító voltáról.

Most már megveheti! Wells Nagy Világtörténete

Wells Nagy Világtörténete az egyedüli modern világtörténet, amely nem a história hagyományos elvei szerint íródott, hanem olyan megfontolásból indul ki és olyan szempontokat érvényesít a világ folyásának tárgyalásánál, amelyek minden eddigi könyvből hiányzanak s amelynek ismeretére mindenkinek szüksége van. Nem birodalmakat és harcokat, hanem népeket és tömegeket vázol, az ember utját az ősembertől a civilizált emberig. A szöveget sok száz illusztráció, térkép- és grafikonmelletti teszi szemléltetővé. Wells Nagy Világtörténete ezzel a kötettel az egész emberiség s az egész emberi kultúra egyetemes történetévé szélesedett. A hatalmas albumalakú vasos mű ára egész vászonkötésben

leszállított áron havi 200 leies

részletfizetésre az eddigi 2200 lei helyett 1100 lei. Utánvételt 10%, engedmény, előre fizetve bérmentve 960 lei.
Siessen! Töltse ki ezt a szelvényt és azonnal küldje be:

T. LEPAGE könyvkereskedés Cluj-Kolozsvár.

Megrendelem Wells Nagy Világtörténetét egészvászon díszkötésben 1100 lei leszállított áron. Kérem utánvételt 10%, engedménnyel. Egyidejűleg beküldtem 960 leit és kérem portómentesen. Havi részletekben fizetem, a küldéskor az első részlet utánveendő, a többi minden hó elején esedékes 200 leies részletekben határidővesztés terhe mellett, tulajdonjoguk fenntartásával.

Kelt: _____ hó _____ n. Aláírás _____
Pénz-cím: _____

— **A marosvásárhelyi Ezra Hapoel közgyűlése.** Az elmúlt vasárnap a marosvásárhelyi Ezra Hapoel, amely a helyi cionista ifjusági életnek ugy a gyakorlati, mint a kulturális munka terén egyik legértékesebb tényezője, nagy érdeklődés mellett tartotta meg közgyűlését. A Brit Hanoar Ezra kolozsvári központját Dr. Herschkovits Ferenc és Leichtmann Andor képviselték, akik hosszabb előadásokban ismertették a cionista ifjusági mozgalom általános célkitűzéseit és a Brit Hanoar Ezra gyakorlati feladatait, amelyek elsősorban arra irányulnak, hogy az intellektuális és dolgozó zsidó ifjuság rétegeit egy haladó szellemű zsidó munkára megszervezzék. Az elhangzott beszámolókból Radó tanár, valamint Guttman József és Ruvél Miksa vezetőségi tagok ismertették az egyesület szervezeti ügyeit és kulturális munkáját. Az egyesület, amelynek tagjai a dolgozó kereskedő és iparos ifjuságból rekrutálódnak, az elmúlt évben rendszeres hetenkénti kulturális gyűléseket tartott, amelyek zsidó történelem, irodalom és héber nyelv szerepeltek. Az egyesület aktív részt vett minden cionista gyűjtőmunkában és a cionista eszmének a munkásifjuság között való terjesztésével uttörő nevelőmunkát végzett. Az egyesület egy műkedvelő gárdát is szervezett, amely Salamonnak, az Ezra Hapoel egyik igen tehetséges vezetőtagjának az irányítása mellett Radó tanár Kol nidré c. drámájának az előadására készül. A kibővült taglétszáma való tekintettel a további munka is a legjobb kilátásokkal bíztat.

Eladó Clujon árverés után:

1. Háromemeletes modern bérpalota a város központjában (Str. Regina Maria 36), évi egy millió lei jövedelemmel.
 2. Nyomda és zinkográfia komplett berendezéssel üzemenkés állapotban a legmodernebb gyors-sajtó, szedő, hajtógató és könyvkötészeti gépekkel és irdai berendezéssel.
 3. Körülbelül 3000 kgr. esomagolópapírnak megfelelő nyomtatvány.
- Mindezen tárgyak a Viata cég és Iacob B. Sima csődötömegének tulajdonát képezik és árverésre kerülnek. A reflektánsok zárt ajánlatot nyújthatnak be dr. Ion Pordea közjegyzőnél Cluj, Str. Regina Maria 18 sz. 10 százalék óvadék lefizetése mellett 1929 február 15 d. e. 11 óráig, amikor is szóbeli ajánlatokkal is folytatódik az árverés. Részletes felvilágosítás és az árverési feltételek a fentnevezett közjegyzőnél és alírott esődtömeggondnoknál kapható.

Dr. Petru Metes ügyvéd
Cluj, Strada Regina Maria 47.

Autó-motor-aviatika

Citroen jubilál

A kis műhelytől a hatalmas gyártelepig

Páris, jan. 19. A modern francia autóiparnak érdekes jubileuma van: André Citroen, a francia autókirály most ünnepli üzeme megalakulásának huszonöt-éves jubileumát. 1903-ban kezdte meg a műszaki munkát egészen fiatalon, amikor elhagyta a műegyetemet és egy fogaskerekeket gyártó, aránylag kicsiny műhelyt rendezett be. Tíz munkással és egy műszaki rajzolóval dolgozott. Nem volt sem mérnöke, sem könyvelője, sem tükára, sem egyéb tisztviselője. Maga dirigált a műhelyében, felügyelt a gépekre, egyedül szerezte be a nyersanyagot, egyedül könyvelt, egyedül utazott üzletfeléihez. Az első évben tizenötezer frankot keresett, a negyedikben már százézetet.

Alig volt harmincéves, amikor följámbottak neki, hogy reorganizálja a „Mors” című autótársulatot. A meghívást elfogadta és röviddel azután a gyár az addigi 125 helyett 1200 kocsit gyártott. Ez még a háború előtt volt, amikor a nagy autószaámok még álmukat áludták. És jött a nagy háború, amikor szükség volt a municióra. Citroen tüzérszármag volt és azzal a tervvel foglalkozott, hogy a francia csapatok számára municiót fog gyártani. Amikor először szabadságot kapott, Baquet tüzérszármagoknál jelentkezett. Ajánlotta, hogy helyezzenek üzembe egy gyárat, amely eleinte naponta huszezer gránátot produkálhat, később ötvenezeret. A generális tülzárának vette a hadnagyszámaát, hiszen akkor Franciaország összes municiót gyártó műhelyei és gyárjai nem produkáltak többet napi tizenötezernél. Azonfelül, először fel kellett volna építeni a gyárat.

Amikor ilyen irányú kérdéseket tettek föl előtte, egyszerűen mosolygott:

— Kérem — mondotta — tessék nekem egyszerűen földadni a rendelést!

Ez a bátor és biztos ígéret arra indította a hadügyminiszteremet, hogy Citroent megbizza napi ötvenezer gránát elkészítésével. Műhelyt kezében volt a megbízólevél, azonnal egy üres telket vásárolt Páris egyik külsőlkén, ahol hat hét leforgása alatt föllállította a műhelyeket. Citroen ezer gépet szerelt föl,

amiket Amerikából hozatott. Ugyan-ésak Amerikából hozatta az acélt és néhány hónap múlva már kész volt az első gránátzállítás. Először napi tizenötezeret gyártott, majd huszezezet. A szövetséges országok katonai exponensei ellátogattak Citroen gyárába és csodálkozással látták ennek az embernek mágiikus erejét. Tizeháromezer munkás volt a gyárban elfoglalva és már nem is ötven, hanem ötvenezezer gránát hagyta el naponta a gyárat.

1919-ben a gyár beszüntette üzemet. Mit lehet a gépekkel csinálni? — kérdezték Citroentől, aki kereken kijelentette, hogy most már áttér az autógyártásra.

Most is kineveték. Ki fog a háború után autót vásárolni? Kinek lesz pénze ilyesmire, amikor az emberek minden pénzüket hadikölcsönbe fektették. Amiből bizonyára nem kapnak vissza tíz százalékot sem. Citroen azonban nem törődött a mosolyokkal és autókát kezdett gyártani. Eleinte naponta harminc kocsit állított elő, ma huszonöt óra leforgása alatt ezret tud szállítani.

Kicsiny ember, gömbölyű arcú. Nincs meg a hódítók kampós orra az arcában és hiányzik a szögletes állkapocs, amiből nagy akaratot szoktak kiolvasni. Nem olyan, mintha Citroen lenne. Ugyiszlóvan Citroen inkognitóban. Csak a szeméi árulják el a nagy energiát. Fatalisan átható ereje van szemének. Első pillanatra meg kell érezni, hogy olyan ember, aki minden lát.

Hatalmas gyárában a legjelentékenyebb dologra is kiterjed a figyelme. Délutánonként végigsiet a gyáron és telepeken. Ilyen módon naponta tízenöt kilométert tesz meg.

Reggeli kilenc órákor szokott bemenni az irodába. Titkárai minden levelet eléje terjesztenek és ő minden levélre megteszi két-három szóból álló megjegyzését. Ilyen szellemben kell azután válaszolai.

Nem iszik, nem dohányzik, keveset eszik és sokat gyalogol.

Holott mindenre telne neki. Legfőképp arra, hogy leszokjon a gyaloglásról.

EGÉSZSÉG

Germandise
FOGPASZTA ÁLTAL

Rádió műsor

Idő: közép-európai

VASÁRNAP, JANUÁR 20. — Budapest, 9: Ujsághírek, kozmetika; 12: Déli harangszó, pontos időjelzés; 12.10: Szimfonikus zenekari hangverseny, Bokor Margit operanékeső és Leopold Andor operanékes közreműködésével; 15.30: A földművelésügyi miniszterium előadás-sorozata; 16.15: Rádió Szabadegyetem; 17.20: Szimfonikus zenekari hangverseny; 19.30: Az Operaház Faust előadása; A második felvonás után pontos időjelzés és sporteredmények; 22.30: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangverseny. — Bécs, 10.20: Orgonahangverseny; 11: Szimfonikus zenekari hangverseny; 21.30: Esti hangverseny. — Berlin, 16.30: Szórakoztató zene; 20: Operaelőadás. — Bukarest, 12.20: A királyi kápolna énekkarának karéneke; 17: Könyvű román zene; 18.20: Esti hangverseny; 21: Szimfonikus hangverseny. — Brünn, 16.30: Délutáni hangverseny; 19: A Filharmonikusok hangverseny. — Köln, 17: Egy dalegyüt hangverseny; 20: Egy opera közvetítése. — Königsberg, 18: Citerahangverseny; 19.35: Operett előadás. — Leipzig, 19.30: A Maricza grófnő — operett előadása; 22.30: Táncczene. — Milano, 17.15: Cigány zene; 20.30: Puccini: Le Villi — operájának közvetítése. — Prága, 18: Német dalok; 19.30: A Filharmonikusok hangverseny; 22.20: Kalonizene; — Varsó, 18.20: Népszerű hangverseny; 21.30: Zenekari hangverseny; 22.30: Táncczene.

HÉTFŐ, JANUÁR 21. — Budapest, 9.15: Katonazenekari hangverseny; 12: Déli harangszó, időjárásjelentés, hírek; 12.20: A Tomesváry trió hangverseny; 14.30: Hírek, élelmiszerárak; 16: Asszonyok tanácsadója; 16.45: Pontos időjelzés, hírek; 17.40: Cigányzene, Margitay Margit magyar nőlkát énekel; 18.50: Német nyelvoktatás; 19.25: Raggamby András novellái; 20: A Filharmonia Társaság hangverseny, Bazilides Mária és Laurin Lajos közreműködésével; 20: Időjárásjelentés, hírek; 22.10: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangverseny. — Bécs, 11: Délelőtti hangverseny; 19: Hegedűhangverseny. — Bukarest, 18: Szórakoztató zene; 18.30: Hegedűhangverseny; 23: A házzenekar hangverseny. — Breslau, 12.30: Gramofonzene; 20.35: Zenei revü. — Brünn, 12.30: Déli hangverseny; 17: Zenekari hangverseny. — Hamburg, 20: Egy opera közvetítése. — Kattowitz, 12.10: Gramofonhangverseny; 17.55: Szórakoztató zene; 22.30: Táncczene. — Königsberg, 20.15: Schubert dalok; 22.30: Hangverseny Ferenczy Ilonka énekeső közreműködésével. — Milano, 20.30: Egy operett közvetítése; 23: Jazz band. — Nürnberg, 21.20: Egy opera közvetítése. — Prága, 14.30: Jazz band; 20.30: Szimfonikus hangverseny. — Stuttgart, 20: Szimfonikus hangverseny.

HÉTFŐ, JANUÁR 21. — Budapest, 16.15: Rádió Szabadegyetem. E hangverseny szünetében kb. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés; 17.20: A Szé-

kesfővárosi Szimfonikus Zenekar hangverseny a Fővárosi Vigadóban. Vezényel Ábrányi Emil karnagy; 19.60: A m. kir. Opera — Faust előadása. Második felv. után kb. 21.50: Pontos időjelzés és sporteredmények; 22.30: A Britannia nagyszállóból Pertis Jenő és cigányzenekarának hangverseny. — Bécs, 11.30: Délelőtti hangverseny; 16.30: Szórakoztató zene; 20: Ofenbach: Die Prinzessin von Trapezund — c. Opera előadása. — Bern, 13: Déli hangverseny; 15: Szimfonikus hangverseny közvetítése Genéből; 17: Délutáni hangverseny; 20.45: A Kurtssaal zenekarhangverseny. — Bukarest, 12.20: A kotroceni királyi kápolnának karénekei; 17: Könyvű es román zene; 18.20: Esti hangverseny; 21: Szimfonikus hangverseny Teodorescu heggedűművész és Ilube Drozdowszka dalnekeső közreműködésével. — Breslau, 19: Modern zongorazene; 20.15: Zenekari hangverseny; 22.30: Táncczene közvetítése Berlinből. — Brüsszel, 17: Délutáni szórakoztató zene; 20: Lehár: Eva — című operettjének közvetítése a brüsszeli Follas Bergerekből. — Brünn, 19: Hangverseny; 16.30: Délutáni hangverseny; 19: A cseh filharmonikusok hangverseny. — Köln-Langenberg, 13: Délutáni hangverseny; 17: A Wanne Röhlingshauser dalegyüt hangverseny; 20 H. Goetz: Der Widerspenstigen Zähmung — operájának közvetítése. — Königsberg, 11.05: Táncczene; 12.05: Déli hangverseny; 18: Citera hangverseny; 19.35: C. Miliboker, Gasparone — operettjének előadása. — Milano, 16: Szórakoztató zene; 17.15: Cigányzene; 20.30: G. Puccini: Le Villi — operájának közvetítése.

KEDD, JANUÁR 22. — Budapest, 9.15: A Tomesváry trió hangverseny; 12: Déli harangszó, hírek; 12.20: Cigányzene; 13: Pontos időjelzés, hírek; 15.30: Meseóra; 17.10: Operett részletek, zenekari hangversennyel; 18.30: Mit üzen a rádió? 19.30: Kamarazenekari hangverseny, Medgyaszay Vilma és Fóti Ilus közreműködésével; 21.10: Pontos időjelzés, hírek; 21.30: Bachmann szalontrío; 22.15: Bachmann Jazz band. — Bécs, 20.10: Lehár: Frühlingsoperettjének előadása; 21.30: Esti hangverseny. — Berlin, 16.30: Zongoraszámok; 19: Szórakoztató zene. — Breslau, 20.10: Loewe: Balladák. Richard Kohn főkántor hangverseny. — Brünn, 20: Kapralova hangversenyének dalestje; 20.30: Esti hangverseny, áriák. — Frankfurt, 17: Délutáni hangverseny, operarészletek. — Köln, 17.45: Olasz operarészletek. — Leipzig, 16.30: Operett részletek; 21: Az utolsó három század zongoraművészei. — Milano, 20.30: Zenekari hangverseny; 23: Jazz band. — Roma, 20.45: Zenekari hangverseny és kamarazene. Utána operett részletek. — Stuttgart, 20.15: Egy zenés komédia előadása.

— Román, angol, francia, német, olasz, szláv fordítások, levelek, kérvények, tudományos, irodalmi és közgazdasági cikkek. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító iroda. Str. Memorandului 9.

Figyelmeztetés

Vannak utánzatok, melyek a kávédaráló Valodi Franck-hoz külsőleg a megjelölésük hasonlóan, minőségük azonban meg sem közelíti a Valodi Franck-ot. Ilyen utánzatok ellen úgy védekezhetünk, ha kizárólag Valodi Franck a kávédarálóval.

HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR-BUKURESTI-BRASOV

Vasárnap...
Mit vár...
A villa...
Cui-Kolo...
tudósítóját...
Tíz év...
ráltság...
alatt a...
gyobb...
cent...
kelek...
hogy...
biztos...
Kolozs...
alatt hat...
mester...
vált...
épen az...
e hossz...
id...
gazdagnak...
B...
De lássuk...
ját és szóla...
Az öt éves...
a város...
fejle...
trációja...
is p...
kossága...
má...
tázódott...
és...
mitivség...
ük...
művek...
a v...
mezési...
szer...
a megna...
gyo...
váltak...
meg...
ket...
rendbe...
magasra...
nő...
ra hágott...
Mi...
v...
A Ganz...
cél...
vett villam...
1927-ben...
ke...
Diesel-mo...
tor...
emelték...
ezal...
ségét...
vagyis...
lő...
kiovat...
tra...
vizier...
5...
állítás...
elő...
ladja...
a 26 k...
bővítés...
nek...
állapot...
ban...
v...
ujabb...
fogya...
nálni...
nem...
le...
tanak...
világi...
ujjon...
épít...
uccák...
ban...
a...
abszurd...
míg...
szülts...
ég...
hely...
nak...
80...
volto...
ezért...
ugy...
p...
lámpa...
volna...
a vasu...
tör...
körn...
mostori...
utak...
Uj tra...
Ujjabb...
tra...
szüksé...
gés...
n...
elégte...
lenek...
ahol...
rosszak...
renden...
van...
órákon...
át...
s...
történt...
meg...
a...
terhelt...
Hony...
beáll...
lott...
zava...
le...
kell...
t...
áll...
sel...
kapcs...
ol...
üzem...
vezet...
vetett...
el...
am...
„U”

Kolozsvár fejlődésének tízéves rekapitulációja

Mit végeztek, illetve mit nem végeztek Kolozsvár város vezetői tíz esztendő leforgása alatt

A villamosüzem; a vízművek, az uccák; utak, külvárosok, hidak és más intézmények fejlesztése

(Cluj-Kolozsvár, jan. 19. Az Uj Kelet tudósítójától). A rekapitulációk évét éljük. Tíz éve mult el Erdélynek az ökirálysághoz való csatlakozása óta és ez alatt a tíz esztendő alatt Erdély nagyobb centrumai egymással versenyre keltek, hogy a fejlődésben az első helyet biztosítsák maguknak.

Kolozsváron a tíz esztendő leforgása alatt hat-hét városi tanács és polgármester váltotta fel egymást. És most éppen azt szeretnénk rekapitulálni, hogy a hosszú idő alatt hova fejlődött ez a gazdagnak nevezhető és erdélyi relációkban jól szituált város: Erdély fővárosa. Mit épített, illetve mit nem épített az a hat-hét tanács, amely ez alatt a tíz esztendő alatt magára vállalta Kolozsvár sorsának irányítását.

Beszéljenek a számok!

De lássuk a tíz esztendő rekapitulációját és szólaljanak meg a számok:

Az öt éves kataklizma után nemcsak a város fejlődése, de a város adminisztrációja is paralizálva volt. A város lakossága máról-holnapra szinte megduplázódott és mind jobban éreztették primitívsgükét és hiányosságait a vízművek, a villamosművek, a város élelmezési szervei. Az uccák tönkrementek a megnagyobbodott forgalomtól s nem voltak meg az eszközök arra, hogy azokat rendbehozzák. A szemétdombok magasra nőttek. A lakásnép tetőfokára hágott.

Mit tettek és mit nem tettek a villamosüzem fejlesztésére

A Ganz-cégtől panamák közepette átvett villamosművek kibővítését alig 1927-ben kezdték meg. Beállítottak két Diesel-motort s 5750 HP-ről 7750 HP-re emeltek ezáltal a nyújtott áram mennyiségét, vagyis 7 millió kilowattból 13 millió kiovattra, amelynek 50 százalékát vízierővel, 50 százalékát pedig hőerővel állítják elő. A dróthálózat ma meghaladja a 26 kilométert. Az állítólagos kibővítésnek ellenére a hálózatok olyan állapotban vannak, hogy azokat az újabb fogyasztók bekapcsolására használni nem lehet. Egész városrészek állanak világitás nélkül; különösen az alonnan épült negyedekben. A hosszabb uccákban a hálózat feszültségese az abszurdumig tulzott és 150 voltos feszültség helyett a fogyasztók alig kapnak 80 voltos feszültséget. A villany ezért úgy pisllákol, mintha petróleumlámpa volna. Így van ez többek között a vasút környékén, a Honvéd- és a Monostori utak végén.

Uj transzformátorok szükségesek

Ujabb transzformátorok felállítása szükséges, mert a régiak rosszak és elégtelenek. Tul vannak terhelve. Ott, ahol rosszak a transzformátorok, napirenden van, hogy az egész városnegyed órákon át sötétben marad. Többször történt meg az Uj Kelettel is, hogy a túlterhelt Honvéd-uccai transzformátorban beállott zavarok miatt órákon keresztül le kellett állítsa üzemét. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban egyébként a villamosüzem vezetősége elhibázott dolgot követett el, amikor a 42 periódusu és 150

voltos áramot szolgáltató motorokat állította be a praktikusabb 220 voltos és 50 periódusu áramot szolgáltató motorok helyett, nyugati városok mintájára. Jelenleg az a helyzet, hogy az áramszolgáltatás nem kielégítő s a vilány-

üzem csak korlátozt számban ad ki fogyasztásti engedélyeket. Ez természetesen legfőbb kerékkötője az ipar fejlődésének.

Nincs elég vize Kolozsvárnak

A vízműveket tíz év óta építik. Két kut furásáról, két motor beállításáról számolnak be s uj csövek lefektetéséről. A helyzet jelenleg az, hogy a belvárosban igen sok helyen már a második emeleten sincsen viz. Két 180 lóerős szivómotort állítottak be. Ez egy 100 ezer lakosu város vízfogyasztására nevétségesen jelentéktelen. Elegetdő vizet csak vasárnap és ünnepeken lehet kapni, amikor a gyárak s az üzemek nem fogyasztanak. A városnak új kutakat és új vízipompákat kell beállítania, hogy biztosítsák a vízellátást. De gondoskodnia kell a régi hálózatok kicseréléséről is, hogy ezzel egy régi panaszt orvosoljanak.

Hepehupás uccák között

Itt volnának még az uccák. Ezeknek karbantartásáról siralmas dolgokat lehet elmondani. Alig teszi ki az ember a lábát a külvárosba, különösen esős időben térdigérő sáron kell átgázolnia. Kolozsváron bevett szokássá vált, hogy az uccákat csak akkor javítják, amikor már életveszéllyel járna rajtuk a közlekedés. A külvárosokban például, a képződő gödröket szeméttel tömik be.

Tíz év leforgása alatt préselt bitumenrel 4500, aszfalttal 3600. nagy gránitkockákkal 12 ezer, kis bazaltkockákkal 2500, rendes kövekkel 8500 négyzetmétert borítottak be. A helyzet ma mégis az, hogy az összuccáknak 50 százaléka teljesen köveztelen. Ez egyébként azzal is magyarázható, hogy nagyon sok új uccát vágtak időközben.

Kolozsvárnak egyik legsürgősebb feladata, hogy az összes belvárosi uccákat és utakat hengerelt bitumenrel borítsa, a külvárosi uccákat pedig gránitkockákkal. Ezzel a kérdéssel szoros kapcsolatban van a köztisztaság kérdése, amely egyike Kolozsvár legsúlyosabb problémáinak. Kolozsvár évről-évre jobban balkánizálódik el s ma úgy ismerik Kolozsvárt, mint Erdélynek leggondozatlanabb városát. 70-80 éves uccaseprők végzik a város seprését, ahelyett, hogy 5-6 seprő- és öntözőautót állítanának be, amelyek reggeltől estig megszakitás nélkül működnének. Ha valahol dolgozni kezdenek az uccák megjavításáért, a munkálatok hónapokig húzódnak eel s a végén a munkálatokat abba kell hagyni, mert beáll a tél. Ez történt a Ferdinánd király-utal is. Pedig ezen lehet a legkönnyebben segíteni. A hó elsepréséről nem is jó beszélnünk. Ugyilátszik, hogy ezidén is éppen olyan hóbarrikádok lesznek, mint az elmúlt télen.

Hidak a levegőben

A hidak. A tíz év leforgása alatt csupán a vágóhidnál levő hidat építették

Köszvény és rheuma

egy hosszadalmas és igen alapos gyógykezelést igényel. A köszvényes-k és rheumások évről-évre különböző gyógyfürdőket keresnek fel, azonban a fájdalmaikon sokszor csak keveset enyhítenek. Ellenben a

Prof. Dr. Páter-féle

Köszvény és rheuma elleni tea

használatánál mindegyiknek az az előnye, hogy **saját otthonában** elvégezhet egy eredményes kurát, **kevés költség** és anélkül, hogy foglalkozását megszakítsa.

A köszvény és rheuma elleni tea szabályszerű használata mellett megszabadul a fájdalomtól és továbbá meggyógyulnak a dagadt végtagok, izületi és izomgyulladások. Ezen gyógytea egy közismert és **nagyrabecsült különleges szer. Iggyék abból háromszor naponta egy-egy csészével.**

Ha zónáti utasítást és közjegyzőleg hitelesített köszönlevelet bárki kérésére díj- és portómentesen szétküld a DROGUERIA STANDARD BUKAREST. mint vezérképviselet Nagyrománia részére.

A Prof. Dr. Páter-féle köszvény és rheuma elleni tea kapható minden gyógyszerárban és drogueriában, ahol nem kapható, úgy rendeljen lerakatunknál: „Csillag gyógyszerár” Brassó-Brasov, Hosszu-utca 5. szám. Egy próbacsomagot 30 lejért, vagy egy teljes kurára való teát, ami áll 3 dobozból, 82.50 lejért.

ellenére még most is messze van attól, hogy kielégítse egy 100 ezer lakosu város kívánalmait. Azt mondják, hogy nincs pénz. Építettek egy kis járványkórházat. Megnyitották az I. Mihály király nevű parkot. A városi parkokra azonban nem fordítanak semmi gondot. Siralmasan néznek ki. Az Utalea-tanácsnak egy nagy „érdeme” van. Elajándékozta a tornavivódát. És most a városnak az okoz legnagyobb gondot, hogy hova építse a városi vásárcsarnokot. A Rudolf-utnak a folytatása az építendő új hidon keresztül éppen ott folytatódna, ahol most az etnográfiai muzeum van. Alkalmasabb helyet tehát egy áru-csarnok számára egész Kolozsváron nem lehet találni. Inkább venni kellene egy épületet az etnográfiai muzeumnak, csak a tornavivódát kapja vissza a város és a hatalmas telepet.

Uj feladatok, uj perspektivák

A városi tanács emírens feladatai közé tartoznak még az áru-csarnok felépítésén kívül az állandó mintavásár, az érték és árutözsde, a városi közfürdő, 4-5 hatalmas bérháznak a felépítése, a még mindig meglévő lakáskrisis leküzdésére. Mert annak ellenére, hogy tíz év leforgása alatt Kolozsváron 1145 épületet emeltek, amelyek közül 604 egy szobás, 365 kétszobás, 370 pedig három és többszobás lakásból áll. A lakosság számának emelkedése következtében a lakáskrisis ahelyett, hogy csökkent volna, azt lehet mondani, még súlyosbodott.

A gazdálkodást át kell szervezni

A városi illetékekből csak annyit tudnak beszélni, hogy azokból a pénzbeszedőket és az illetékekezelőket tudják csupán fizetni. Ha így állunk, akkor in-

kább ne legyenek illetékek. Szó volt róla, hogy redukálják a tisztviselőkontingenst, mert a városi bürokrácia minden fejlődési lehetőséget paralizál.

A decentralizációs adminisztráció talán változtat a mai helyzeten. Az állam is több gondot fog fordítani a városokra és fiatalos energiával rendelkező emberek jönnek a város élére, akik hónapok alatt többet fognak építeni, mint elődeik évek folyamán.

Hátszegi Ernő.

Férfi és női kalapokat

fest, tisztít vasal és formál Fehér

Str. Memorandului (Unió-u.) 21

Málnási SICULIA gyógyviz

az összes hasonló gyógyvizek közt a leghatásosabb.

A köhögést, rekedtséget, torok , sege-hurut tüneteit enyhíti. A gyomorérgést és nyomást gyökeresen megszünteti. Epebántalmaknál kiváló. — **Kapható mindenütt**

Központi elárusítás: Oradea, Strada Saguna No 17.

„UNIO“ vegyileg fest, tisztít, Cluj.

Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan szállítunk.

Véget ért a főiskolai antiszemitizmus elleni konferencia

Jövő évben kongresszuson fogják a főiskolai antiszemitizmust vitatni

Páris, január 19. A francia fővárosban most fejeződtek be a Nemzetközi Diákszegélyző Szövetség tárgyalásai a főiskolai antiszemitizmusról. A tanácskozásokra elküldték képviselőiket: a német, angol, francia, amerikai, osztrák, román és csehszlovák főiskolák.

A referensek közül kiemelkedett *Quaidnak*, a Sorbonne tanárának előadása „a zsidók helyzetéről Európában”. Jehuda párisi és Hersch genfi professzor kimutatta, hogy azokban az országok-

ban, ahol zsidó tömegtelepülések vannak, mint Lengyelországban és Romániában a zsidó kisebbségi jogokat a nemzetközi jog és az emberi igazság érdekében hathatósan kell érvényesíteni.

Schmadel, a német főiskolák delegátusa kifejtette, hogy Németországban sem a közéletben, sem a főiskolákon nincs zsidó-probléma. Ez a kérdés Lengyelországra, Magyarországra és Romániára szorítkozik. Ezekben az országokban a főiskolai antiszemitizmus kifejezője egy általános antiszemita mozgalomnak, a

mely politikai, kulturális és szociális természetű.

Többek hozzájárulása után elhatározták egy határgazdai bizottság kiküldését. A bizottság felerészben zsidó, felerészben nem tagokból áll. Ez a bizottság érintkezésbe fog lépni az egyes országokban működő komitékkkal, akik az illetékes kormánytényezőknél fognak eljárni. Elhatározták továbbá, hogy a jövő évben kongresszuson szélesebb mederben fogják a főiskolai antiszemitizmus problémáit megvitatni.

Tizezer tagja van Németországban a gonosztevők negyven „Bund“-jának

A szervezetek ügyvéddel, pénzzel, haditerffel és szerszámokkal látják el a betörőket. Csikágói demokrácia Európában

Berlin, jan. 19. A sziléziai pályaudvar közelében lefolyt csata, amelyről az Uj Kelet is hírt adott, amelyben a berlini betörők szövetsége felsőbb utasításra megtámadta a hamburgi vándor ácsokat, terelte először a nyilvánosság figyelmét azokra az egyesületekre, amelyekről egész Berlin, sőt a rendőrség is tudja, hogy tagjai kizáróan börtön és fegyházviselt emberekből állnak. Berlin közel ötmillió lakosával teljesen amerikai jellegűt öltött, úgy, hogy nem csoda, ha a börtönvirágok is lépést akarván tartani Berlin fejlődésével, amerikai rendszer szerint szerveződtek. Newyork és Chicago alvilága és ennek az alvilágnak a romantikája a demokrácia uralomra jutásával utánczókra talált a német fővárosban.

Már az elmúlt esztendőben történt, hogy Berlin hivatalos betörői, tolvajai, a selyemfiúk, uceaj lányok és mindazok, akik igazolni tudják, hogy börtönben, vagy fegyházban ültek, fényes bált rendeztek, amelyre a rendőrséget is hivatalosan meghívták.

A börtönviselték hája volt a legnagyobb eseménye a háji szeszónak.

nemcsak azért, mert a leghíresebb tolvajok, betörők és gyilkosok jelentek meg rajta, hanem mert ez a társaság az ünnepeket a lehető legnagyobb fényességgel rendezte. A vendégek frakkban, lakkcipőben, cilinderekben, a hölgyek elegáns estélyi ruhákban jelentek meg és a drága menühöz a legdrágább borokat, valódi francia pezsgőt rendeltek. A rendőrségnek alkalma nyílt ezen a bálon olyan alakokat látni, akiket hiába keresett esztendőnkön át. Letartóztatni azonban nem tudta őket, mert az estélyi tartamára „fegyverszünetet” kötött velük.

Egy éjszakán át „immunitás” védte a betörő urakat.

Minden nagyvárosnak megvannak a maga bűnözői, de az ilyen szervezett-

ség, amely Berlinben van, csak Newyorkban és Chicagóban található. A berlini szervezett bűnözők, börtönviselték száma nincsen pontosan megállapítva, csak a „Bund“-okba tömörült gazemberek számáról vannak megközelítően pontos adatok.

Negyven „Bund“-ban tizezer betörő, kitarított, sikkasztó, orgazda és gyilkos tömörült.

Ezek az egyesületek mint jótékonyok, kultur és sportegyesületek vannak bejegyezve és rendes alapszabályokkal rendelkeznek. Természetes, hogy az egyesületek alapszabályainak a leg-

kisebb közük nincsen a tagok működéséhez. Az egyesületek nevei — mint „összetartás”, „szikkasztó”, „kéz a kézben”, „műbarátok”, „örökhités” — nem okoznak feltűnést, de ezek az elnevezések a betörők és tolvajok szolidaritásának kifejezői.

A betörőegyesületek két külön csoportra oszlanak: a kezdők és a néhez fiúk csoportjára.

Az egyiknek neve: Freie Bund, a másikkak: Grosser Ringje. Az összes egyesületek központja a Freie Vereinigung Gross-Berlin.

Titkos jelekből ismerik meg egymást a „testvérek”

A betörőegyesületek belső berendezése és működése teljesen azonos a szabadkőműves páholyok berendezésével. A tagok felvétele a szabadkőműves ceremóniájával történik. A tagok „testvér”-nek szólítják egymást.

Néket nem szívesen vesznek fel, de ha felveszik őket, teljesjogi tagjai az egyesületeknek és nővérek szólítják őket. A tagok szigorú titoktartást kötelesek őrizni és

aki ez ellen vét, a betörőegyesületek bírósága elé kerül.

Ezt a bíróságot Ganovenbiróknak hívják. A szó a zsidó zsargon „ganef” — tolvaj — szóból ered, vagyis tolvajbíróságot jelent. A legsúlyosabb büntetéssel azokat sújtja a ganovenbiróság, aki, ha rendőrkézre kerül, tolvajtársait elárulja. Először pénzbírságra ítélik a bűnöst, a második büntetési fokozat, hogy kizárják a tagok sorából és saját felelősségére kénytelen lopni, de volt már olyan eset is, hogy az árulót az álarcban bíráskodó ganovenbirák vogelfreinek mondták ki, ami halálbüntetést jelent.

Ezzel szemben a betörőtársaság tag-

jai számára szociális berendezések is állnak rendelkezésre.

vagyis a Bundok a páholyok rendszere szerint emberbarátilag gondoskodnak tagjaikról.

A börtönbe jutott tagnak a Bund állít ügyvédet és pénzzel támogatja a családot, a vizsgálati fogság ideje alatt „szereget adományokat” kap az egyesülettől. A börtön vagy fegyházbüntetés kitöltése után ruháról s kezdőtől gondoskodik a Bund, egyben új betörőszerszámokat bocsát rendelkezésére, hogy haladéktalanul megkezdhesse működését. A segélypénzeket és a drága szerszámokat az egyesület vagyonából folyósítják, illetve szerzik be. Az egyesületek vagyona meglehetősen jelentékeny. A tagok nemcsak nagy tagsági díjat fizetnek, hanem

a nagyobb fogásokból meghatáro-

HOTEL IMPERIAL PALACE

Igazgató: TASCU CIONU.

Calea Victoriei No. 47.
Telefon 31282

Bukarest

Szomben a királyi palotával.
Telefon 31283

Előrangú szálloda, teljesen átalakítva. 110 világos, elegánsan burorozott szoba. Példás tisztaság. Központi fűtés, fürdőszobák, lift. Melegvíz az összes emeleten. A legtekélyesebb kényelmi újításokkal. Minden nyelven beszélnek.

DR. WILENSKY VÁRADON. Ma, vasárnap, jan. 20-án d. u. pont 5 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében

Nagy Palesztina-meeting

Szónokok: Dr. Otto Abeles, Zwi Lewanon, Dr. Weissburg Chaim, Dr. Jehuda Wilensky.

Belépődíj nincs! — Este fél 9 órakor ismerkedési teast az Admiralban.

zótí százalékot kötelesek az egyesület pénztárába befizetni

„Jovedelemeltitkolás” nem létezik, mivel a betyárbeccsületen kívül a társak ellenőrzése is rászorítja őket arra, hogy a „vállalkozásról” a központnak pontosan beszámoljanak. A nagy vállalkozások terveit a Ring bocsátja a tagok rendelkezésére. Itt kapnak a tagok jogi tanácsokat s ha szükséges, szakszerű kiképzést is.

A szabadkőműves páholyokat vették mintául a betörők

A betörőegyesületnek „külső tagjai” is vannak, főleg azoknak a külvárosi korcsmáknak a tulajdonosai, akik az egyesületek tagjaiból élnek. Ezek nem rendes tagok, azonban csak bizonyos meghatározott egyesületekbe léphetnek be mint pl. a Gesangsverein Norden-he és a Deutsche Kraft-ba, amely utóbbinak javarészt uceaj lányok, morfinisták, kokainisták és hasonlóak a tagjai.

A betörőegyesületek rendezésére névjegyeket vezetnek tagjaikról de ezzel a rendőrség mit se kezdhet, ha véletlenül a kezébe is jutna, minthogy minden tag álméven szerepel a listában. A névjegyeken kívül más nyomot nem is talál az egyesületben, mert írni szigorúan tilos. Minden bejelentés szóval történik, sőt üzleti célra még a telefont sem használhatják.

Az egyes egyesületek tagjai nem ismerik egymást névszerint és csak bizonyos jelekkel adják egymás tudtára, hogy testvérek. Ezek a testvérek minden körülmények között kötelesek egymást támogatni.

Az összejöveteleket rendszerint vendéglőkben és kávéházakban tartják. Ezek a helyiségek a Wedding, Linien és Holzmarkt-strasse, a Rheinischer és Anhalter Bahnhof környékén vannak. A rendőrség pontosan ismeri őket, ellenőrizi is azokat de csak azon tagok jelennek meg ott, akik ne tartanak az elfogatástól.

A berlini Ring fegyverbarátságban él a nagy vidéki Ganoven-egyesületekkel, amelyeknek központja Hamburg, Lübeck, Köln, Hannover, Breslau és Kiel. A betörőtársaságok tagjait ritkán lehet külsejükről megismerni, mert elegánsan öltözködnek és a házi kozmetikai intézetben tetszés szerinti átalakításokat végeznek arcukon.

Mint látható, Berlinben egy egész új társadalmi osztályt és államot alkot az államban a gazemberek társasága, melynek mintaszerű organizációja van és amely meghatározott szabályok szerint él és működik. Földalatti organizációnak alig nevezhető, mivel pontosan ismerik minden tagját és működését.

(Cluj-Koloz) let tudósítója lemte jogosít tek egységes atóbbi deviza állapított hiv lése érdekében devizamaxima pénznemek ár kedett és a b a devizákat a lett beszerezni intézetek felk ghet, a Banca Jának igazgató jesztették elő hivatal emelje mokát a reáli a tárgyalások a maga hatás bankok kérésé ajánlotta, hog tététek terjess ca Nationala

A pénztárza memorandum lyamok méltá kozó kérést a

Ujabb al működ

A Comisi E második ülés bankok és ipá működési, illet délyt: Az Ara Takarékt. 3 baróti Erdővid millióról 5 millió szövetkezett és ről 5 millióra, intézet és Tak millióra, a Me hitelbntk rt. 5 alaptőkéjét. A zet és Takarékt a Körösbánya tárral való fuz sülit intézet al lej lesz. A bra pentru Industr délyt kapott 4 Január 9-kl dasági bizottsá tokat hozta. A selők Bankja pott 1 millió le Credit a A Cluj si Somes pott 1 millió le zék rt. könyv engedélyt kapo pentru Aproxv strii működési 400 ezer lej al mártóni Földgá ról 4 millióra An. Ardeleană struirea eadud alaptőkéjét 1 m li. A kolozsvári kedelmi vállala kapott 10 millió da Város délyt Kapott s

Közgazdaság

A hivatalos devizaárfolyamok felemelését kérik a kolozsvári pénzintézetek

(Cluj-Kolozsvár, január 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A devizakereskedelemben jogosított kolozsvári pénzintézetek egységes akciót indítottak a legutóbbi devizakorlátozások idején megállapított hivatalos devizaárak felemelése érdekében. A lej esése miatt történt devizamaximálás óta ugyanis a külföldi pénznemek árfolyama lényegesen emelkedett és a bankok maguk sem képesek a devizákat a hivatalos árfolyamok mellet beszerezni. Tegnap délután a pénzintézetek felkeresték Jonescu P. Gheorghet, a Banca Nationala kolozsvári fiókjának igazgatóját, és azt a kérésüket terjesztették elő, hogy a devizaellenőrző hivatal emelje fel a hivatalos árfolyamokat a reális nivóra. Jonescu igazgató a tárgyalások során hangsúlyozta hogy a maga hatáskörében nem teljesítheti a bankok kérését és ezért azt a megoldást ajánlotta, hogy kívánságukat a pénzintézetek terjesszék be az ő révén a Banca Nationala központjához.

A pénzintézetek által megszövegezett memorandum a hivatalos devizaárfolyamok méltányos felemelésére vonatkozó kérést azzal indokolja, hogy míg

december 22-ikén száz dollár árfolyama Zürichben 5.1840 volt, január 17-ikén már 5.20 lett, 100 pengő árfolyama 90.42 félről 90.68 féltre, 100 francia frank 20.29 félről 20.30-ra, 100 lira 27.17 félről 27.20 féltre emelkedett. December 22-én, amikor az osztrák silling árfolyama Zürichben 73.07 volt, a bankok bőven el voltak látva belföldi devizával, amelyet az exportőröktől vásároltak, most azonban az export stagnál és a sillinget 73.10-es zürichi árfolyamon sem lehet kapni. Erre való tekintettel a pénzintézetek azt kérik, hogy a dollár hivatalos árfolyamát 166.70-ről 167.27-re, a pengőt 29.15-ről 29.20-ra, a francia frankét 6.52-ről 6.55-re, a lirát 8.75-ről 8.77-re, a silling árfolyamát pedig 23.50-ről 23.55-re emelje fel a központi devizaellenőrző hivatal. Végül azt is kéri a memorandum, hogy a külföldi devizák reális árfolyamának további emelkedése esetén a Banca Nationala kolozsvári fiókjának közvetlenül joga legyen a hivatalos kurzusokat korrigálni. A memorandumra, amelyet Jonescu igazgató ma továbbított Bukarestbe, néhány napon belül várható a válasz.

Újabb alaptőkeemelési és működési engedélyek

A Comisi Economică Specială a mai második ülésében a következő erdélyi bankok és iparvállalatok részére adott működési, illetve alaptőkeemelési engedélyt: Az Aradi Victoria Hitelintézet és Takarékt. 30 millióról 60 millióra, a baróti Erdővidéki Takarékpénztár Rt. 1 millióról 5 millióra, a gyarmati Hitel- és Takarékt. 5 millióra, a bráni Persimonia Hitelintézet és Takarékpénztár 1 millióról 2 millióra, a Medgyesi Takarékpénztár és Hitelint. Rt. 5 millióról 20 millióra emeli alaptőkéjét. A brádi Crisana Hitelintézet és Takarékpénztár engedélyt kapott a Körösbánya és Vidéki Takarékpénztárval való fúzióra, amely után az egyesült intézet alaptőkéje 5 millió 500 ezer lej lesz. A brassói Centrala de Energie pentru Industrii S. A. működési engedélyt kapott 4 millió lej alaptőkével.

Január 9-iki ülésében a speciális gazdasági bizottság a következő határozatokat hozta. A Kolozsvári Magántisztviselők Bankja működési engedélyt kapott 1 millió lej alaptőkével, a Casa de Credit a Agriculturilor din jud. Cluj si Somes működési engedélyt kapott 1 millió lej alaptőkével. Az Ellen-zék Rt. könyvkiadóvállalat működési engedélyt kapott. A nagydisznói S. A. pentru Aprovizionarea cu Apă a Industrii működési engedélyt kapott 4 millió 400 ezer lej alaptőkével. A Dicsőszentmártoni Földgáz Rt. alaptőkéjét 1 millióról 4 millióra emeli. A medgyesi Sos. An. Ardeleană pentru instalatii si constructiuni conductelor de gaz natural alaptőkéjét 1 millió lejről 4 millióra emeli. A kolozsvári S. H. Sédan autokereskedelmi vállalat működési engedélyt kapott 10 millió lej alaptőkével. A Tordai Város Földgáz Rt. engedélyt kapott székhelyének Bukarestbe

való áthelyezésére. A vállalat alaptőkéje 8 millió lej. A Tordai Földgázberendezési Rt. is Bukarestbe viszi át székhelyét. A vállalat alaptőkéje 2 millió lej.

Február 15-én kezdődik meg a vám-tarifja revíziója. Bukarestből jelentik: Az ipar és kereskedelmügyi minisztérium csaknem az összes iparügyi felügyelőségektől megkapta a vám-tarifja revíziójával kapcsolatban elrendelt ipari ankét eredményeit. Február első napjaiban elkészülnek az egyes iparágak monográfiái is. Időközben Madgearu miniszter kontaktusba lépett az egyes iparágak reprezentánsaival és megvitatta velük az illető iparágak kívánságait, valamint a termelés intenzívitéteire vonatkozó javaslatukat. Minden valószínűség szerint február 15-ike körül megkezdik a vám-tarifja revízióját az ipari ankét adatai, a monográfiák és az iparosokkal folytatott szóbeli tárgyalások alapján.

Leállította üzemét a Foresta Română. Galacból érkezett jelentések szerint a Foresta Română Faipari Rt. január 18-ikán leállította üzemét és 1200 főnyi munkását elbocsátotta. A váratlan üzembeszünetetés óriási konsternációt keltett, mert annak okát senki sem ismeri pontosan. Egyes verziók szerint a vállalat nyersanyag hiánya miatt állította le a munkát, más vélemények szerint a Foresta telepeinél üzemátalakítás készül és amíg ezzel nem végeznek a vállalat nem akarja ingyen fizetni a munkásait.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejerrel kapható az Uj Kelet könyvoszt. -ban

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Mozimatiné 15 és 10 lejes helyárakkal.
Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9 órakor: Leánysors. (Filmelőadás 30, 20 és 10 lejes helyárakkal.)
Hétfő fél 9 órakor. A testőr. (Molnár Ferenc leghíresebb darabja. Poór Lilivel, Napibérlet 23. szám. A. Sorozatszám: 227).
Kedd: Bölcs Nánán. (Ünnepi előadás Lessing halálának 200-adik évfordulóján. Bevezető előadást tart: Janovics Jenő dr. Napibérlet 23. szám. B. Sorozatszám: 229).
Szerda: A trónörökös. (A Habzburg-család család tragédiája. Poór Lilivel. Napibérlet 23. szám. C. Sorozatszám: 230).
Csütörtök fél 6 órakor: Mary Dugan bűnös. (Amerikai bűnügyi történet. Ujdonság, mérsékelt helyárakkal. Poór Lilivel. Sorozatszám: 231).
Csütörtök fél 9 órakor: Az élő holttest. (Ünnepi előadás Tolstoj születésének századik évfordulóján. Bevezető előadást tart Gál Gábor. Napibérlet. 24. szám. A. Sorozatszám 232).

A Magyar Színház mozi-műsora:

Vasárnap délelőtt 11-órákor: Pat és Patachon, mint polyautasok. (Matiné 15 és 10 lejes helyárakkal)
Hétfőn délután fél 4 és fél 6 órakor: Leánysors.
Kedden délután fél 4 és fél 6 órakor: Leánysors.
Szerdán délután fél 4 és fél 6 órakor: Leánysors.
Csütörtök délután fél 4 és fél 6 órakor: Leánysors.
Pénteken délután fél 4 és fél 6 órakor: (utoljára) Leánysors.
Vasárnap délután: Főtítkár. (Vigj.)
Vasárnap este: Műsorváltozás folytán a Zsidónő helyett Fidelio.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Vasárnap d. u.: Főtítkár (vigjáték).
Vasárnap este: Zsidónő.
Hétfő délután: Gyermekelőadás.
Kedd: Napkeleti királykisasszony. E. Rostand drámája.
Szerda: Alarcosbál. Heltay Ida vendégjátékával.
Péntek: Aida. Heltay Idával.
Szombat: Napkeleti királykisasszony.
Vasárnap délután: Manon.
Vasárnap este: Napkeleti királykisasszony.

A színházi iroda közleményei:

Leánysors. (A leánykereskedelem borzalmi.) A legizgalmasabb filmujdonság tartja most lázban Kolozsvár egész közönségét. A film-ujdonság címe: Leánysors. Témája: Az eleven leánytesttel való kufárkodás borzalmas és vérforraló képei. Hetekig tartotta izgalomban Európa nagy világvárosainak közönségét. Valósággal felkorbácsolja a közönség idegeit. Látható a magyar színházban: szombaton 6 és 8 órakor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Hétfőn délután fél 4-kor és fél 6-kor. Helyárak: 30 lej (legdrágább jegy), 20 és 10 lej.

Hétfőn este: Testőr. Molnár Ferenc leghíresebb, leghatásosabb darabja, a Testőr kerül színre hétfőn este félkilenckor, rendes bérletfolyamban, Poór Lilivel és Mészáros Bélával a két vezető szerepben.

Lessing és Tolstoj emléke a magyar színházban. A világirodalom két óriásának a német Lessingnek és az orosz Tolstojnak van szentelve a jövő hét egy-egy estéje. Kedden, Lessing születésének 200-ik évfordulóján a Bölcs Nánán kerül színre. Ezt a klasszikus

művet évtizedek óta nem adták a kolozsvári színházban. Előadás előtt rövid emlékeztetést fog tartani Lessing nagyságáról Janovics Jenő. Csütörtökön, Tolstoj Leó születésének 100-ik évfordulóját ünnepli a színház az Élő holttest repriméjével. Előadás előtt bevezetőt fog tartani Gál Gábor.

Szoba, templom- és c imfestészet

vállal szolid árak mellett

Mikle József

Satu-Mare, Alsószamospart 3.

A CLUJI
TACAMUL
ezüstárugyárban
készült
minden darab evőeszköz és disztárgy ezen

gyarjelű van ellátva.
800-as finomság!
Gyarmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. — Viszonteladónak:
"TACAMUL"
Ezüstárugyár, Cluj,
Strada N. Iorga 11/A
Telefon 4-82. Sürgőny cím: "Tacamul"

אויסערדעם ערצייגונג וויר קלי קורש
הנוכה אונד אנדערע ליטשער, אחרונים
העלטה, סערדע-שימסעל אונד זעם-
ליבע רימועל ליע געגענעם מיט
אויס עט מ'ס זילבער

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap óhi detések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Társat keresek, jó bonitást, aki kisebb tőkével is rendelkezik Cluj forgalmas helyén lévő üzlethez. Cim: „Rentabilis” jellegére a kiadóba.

Keresünk a bejárás közelében egy szobakonyhát, esetleg két szobát. Cim a kiadóban

Keresek egy különbejárta Lutorozott szobát a központban. Cim: Cartea Romanescă C. Dorobanților 14-16.

Szalmakalap gyártáshoz szükséges varrógépek és hidregmikusz prés, formákkal, teljesen komplett felszereléssel, nyersanyaggal és készanyaggal együtt eladó. Cim a kiadóban. 1524

Svábhogarakat

muszkákat biztonságosan kiirtja Sváboporr. Hivatalos bizonyítvánnyal garantáltan mérge mentes. Embernek, háziállatnak teljesen ártalmatlan. — Egy csomag ele gendő teljes kiirtáshoz. Utánvét 55 leier szállítjuk. — Viszonteladónak rabatt. Mythos Vegyl - művek Rt. Braşov. Telefon 4-32.

Véd a meghűléstől és a járványos betegségektől az Egger-féle Eggomint tableta. Kellemes ízű készítmény, gyermekek is szívesen veszik. Kapható minden gyógyszerárban és drogdriában

Munwald
Cluj, Str. Vlahuța (voit Bolyai-u.) 3.
Telefon 1-47 szám

üvegcsiszoló és tükörgyár. Tábla-üveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újra fonsorozása

Amerikai jiddis színház Erdélyben

ANNA JACBOVITZ

Elena Reich „A világ anyja” című kiváló háromfelvonásos jiddis melódrámájának híres Mirjam szerepében, amelynek bemutatója január 26-án, szombaton este 7/11 órakor lesz a kolozsvári Magyar Színházban. Jacobovitz asszony társulatával a kultuszminisztérium engedélye alapján Kolozsvár, Nagyvárad, Brassó, Szatmár, Arad, Dej és Máramarossziget városokban fog turnézni, ahol eredeti zsidó drámákat és zenel játékokat fog bemutatni.

Zsi

Voltak
dombon
cionisták
szen más
zsidóság
jázisba j
tikát gya
felfuttatni
kődéséről
alig van
kült proc
pogatózó
politika a
ján; de m
ty jelleg
Zsigó Pa
áltása öb
hoLy ezze
Gra kösz
politikai
amikor a
vezett cse
ényhordó

Jelenté
ras elirás
jellemző:
tudósítás
velekező
„Zgomot
fidului si
beszólások
Mint em
akarjuk
iróktak e
mert sa
nitosenek
négyen e
de jelenlé
a komoly
adja neki
Jorga pr
sücs föbl
hon, min
A mostat
számolni
zsidóságn
nek, szin
viselői.

Ha mo
gáda a p
négy e
hogY es
román sa
publicista
kintve, m
el a Zsid
sát. A p
resen sz
Club szón
szódeit és
fagáda a
képviselét
ségevont
szintén es
megnyugt
hogY a m
olyan at
hen a von
Tómái ny
latok kiro
tárgyalhat
hogY bizo
moszférák
főnösen a
nemabb l
szegál ex
A multbar
scrü tap